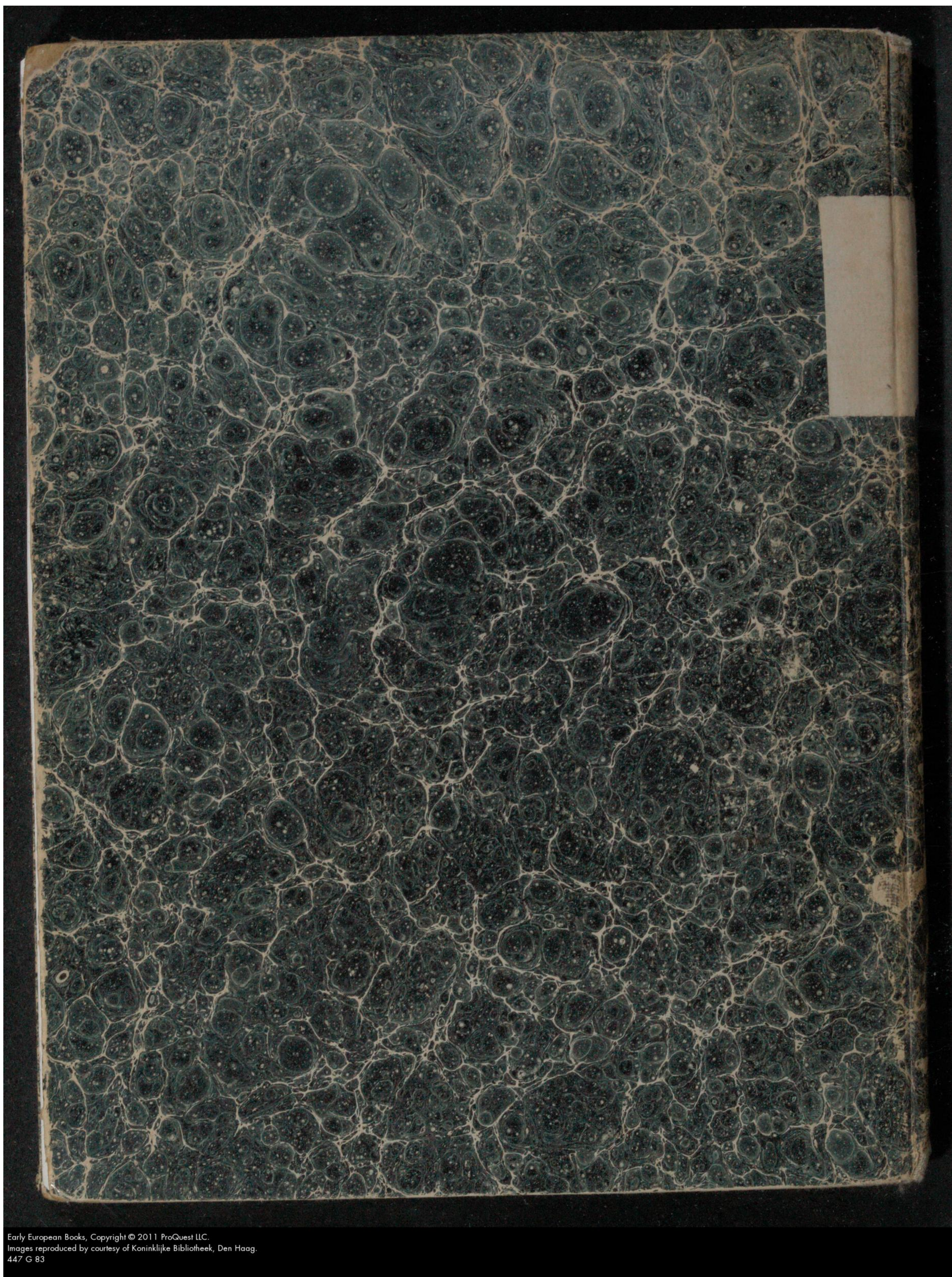
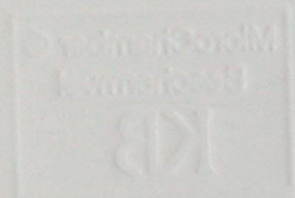

S. COSTERS

BOERE-KLUCHT, van Teeuwis de Boer, en men Juffer van Grevelinckhuysen:

Op het Woordt,

't Krom hout brandt soo wel alst recht, alst by de vyer ken komen.

t'AMSTELREDAM.

Voor Cornelis Lodowijcksz. van der Plasse, Boeckvercooper op de hoeck van de Beurs/inden Italiaenschen Bybel. 1627.

Tot den Leser.

GOedt gunstighe Leser, alsoo mijn ter handt ghecomen is (door veel moeytens) het boertigh en vermakelijck Spel van den Geleerden *Poeet* en *Doctor*, *Samuel Koster*, op het woort; *'t Krom hout brandt soo wel alst recht, alst by de vier ken comen*: het welck voor desen, int jaere 1612 ghespeelt is, op de Ouwe Camer, *In Liefd' bloeyende*; ende nu herspeelt op de Brabantsche Camer, *Uyt levender Ionst*: soo heeft mijn goedt ghedocht, het selfde u metten druck ghemeen te maecken. Ende alsoo ick u voor desen noch verscheyden Speelen vanden selfde Poeet, *S. Coster*, hebbe mede ghedeelt; ende noch drie of vier Geschreven Copyen by mijn zijn, sal die oock metten eersten in druck laten volghen, die soo wel stichtelijck, als vermaeckelijck zijn: wilt desen vermaeckelijcken Klucht, u lieden behandight, ten besten nemen, alsoo onsen arbeydt daer toe meest streckt, om u yets vermaeckelicks mede te deelen, van V. L. Dienaer,

C. L. vander Plasse.

Reghel.

Het Krom hout brant ſoo wel alſt recht,
Alſt by de Vyer ken komen.

PERSONAGIEN.

Theeuwis de Boer.
Ioncker Barent van Grevelinckhuyſen.
Iuffrou Meyken van Grevelinchuyſen.
Anne Kome Wouters Boerin.
Meeſter Bartelt een Advocaet.
Ian Soetelaer, een Stalmeeſter.
Krijn de Ionckers Knecht.
Bely Iuffrous Meyt.
Keeſjen het Boeren Soontjen.
Twee Bedelaers.
D'Een. } Twee Sanghers.
D'Ander. }
Rederijcker.
Twee Getuygen, Stom.

I S

Teewes een boer brenght eenich brandthout op't Toneel, met een bijl om dat te klooven, een weynich ghehouwen hebbende, roept hy sijn zoontgen aldus.

KEesie/Keessie op as een man/ nou wel op mijn vaer.
Keesgen van binnen roept.
K. Wel. Teeuwis. Hoor jet wel. Kees. Ja alree man/ Terstont ben ick klaer.
Theeuw. Nou dan 'kselt wel sien/wijf hy wijf/ benje al op/
Alrie 'tgadt upt / schadt ick / eer den Jcker sijn schoenen an het / isse haesop
Dorst ick het seggen 'kloof niet osse rijt snachts op kol/
'K heb daer alsulcken Anne se is soo blanck as een mol/
Se het een paer oogen in haer kop soo bruyn as een schellevis/
Met een mues/en de meer mient noch/datset self is/
Daer by hetsen mongt vanner ien oor totter aer/
En ooren as een vries varcken/die slingertse after teughen mekaer/
Asse quaet is/trouwen dat seldẽ buert / maer seven dagen inde weeck.
Anne komt singende uyt, Teeuwis haer siende seyt voort.
De Nicker isser altijt ontrent as icker van spreeck/
'Khoorse al dunckt me/liefelijck; seecker dats een keeltghen/
Saegiese nou eens grijnsen dan sou je u eerst verwonderen vant (beeltgẽ/
Hoor byget dat is een stemmetgen as een mager varcken/
Op me siel godts tis om een benaut hart wat te verstarcken/
Dat selje beter ghelooven asse voor den dach komt en dat jese siet:
Daer komt den droes.
Anne comt uyt en seyt.
Arme vaer daer staet hy en werckt dat hy swiet/
Laet ick liever wech gaen want dat hy my vernam/
Smeet hy de bijl int hout en vatteme / 'tis sulcken haen met een dubbelde kam/
En ick maecker niet veel werck of.
Anne gaet binne, Teeuwis seyt.
Jae Anne ick noch al vuel min. (sijn zin/
Gans bloemer harten hoe wispeltuerich setmen oock op een meydt
Wat dochtje daer/ was ick mee niet wel te deghen begaen om vleys/
Dat ick so te marckt ging/ 'khou jae'ck/ maer mocht 'knou een reys/
'K soume soo niet wech werpen/dat vertrout me vry toe/
Jck prijs wat moeys/ want 'tkostme nou altemet wel een koe/
Datse so verbrant lelijc is/en dat machse niet lyẽ en nocht alder meest
Sy is al goet schick jeloers/ en een mensch is immers gien biest/
Jonge/ jonghe/ic wed hy alweer slaep die besuchte guyt.
Teeuwis treedt binnen, en seyt.
Jou leckertgen. Keesgen van binnen. Och och mijn gouden vaertgen.

 Teeuwis

3

Teenwis uyt.
Her/Her dan/ der uyt jou bengeltie. Keeſgen uyt koomende ſeyt.
Neen/neen/ Peſtelency neē. Teeuwis. Jou guytgen is dat jou gebedt/
Her/ her/ luſtich dan/alle ochtens heb ick hier ſulcken pret/
Dan leg ick eens met de moer over hoop/ en dan eens met de meyt/
En dan ien reys mit jou/jou leckertgen en ick hebje ſo dickwils ghe-
Datje mit jou moer op ſout ſtaen ſochtens heel vroo/ (ſeydt
Maer neen/een luyenaers/ en een werm neſt/die ſcheyen ſoo noo/
Nu wel aen dan dueſe reys ſie ickje noch duer de vingeren/
Maer ſoo't weer buert/ ſel ickje ſoo dapper om de ooren ſlingeren/
Dat het je hueghen ſel verſtaepe dat wel lecker/
Sulcken eyntgen ſwieps/he/he/ dats ſucken moyen wrecker/
Nou luſtich dan. Keeſgen. Wel hep ick bin immers al op.
Theeuw. Voort dan ſcherluyn. Keeſgen. Wat paerden ſal ick dan neemen.
Theeuw. Maer de jonge blaeu/met de bonte ruyn/ (Heer/
We moeten wat briet uyt coomen / we varen alle daech niet tot men
Paſtmen datje de ſtarten wel op ſteeckt/dat is jou eer/
Na de nieuwe ſnof/ hoorje/ met een drap/ met ien ſwap/met een krul
Gelijck jou buer jonges doen Claes/ jonge Jaep/ Jan pier/ mier
Die het een hangie van een pairt op te potſen die is wel ſoo dreeps/
Je bent niet een ding ſindelijc nou luſtich iens op ſijn groot ſcheeps.
Keeſien. De bongt het maer een yſer maer de graeu hetſe allegaer/
Laetewe die twie ien reys gaen ſlaen tegen mekaer/
En de blau loopt immers met een ding ande hanght.
Theeuw. Ick wil de bongt hebben/wats hier je hebt geen verſtangt.
Keeſien. Wel/ wel beghint hy dan op ſtraet te hincken/ſoo heeftiet my niet te
Teeuwis. Kijck wijſheyt hoe na ſorchje dat hy ſijn bienen ſou verſlyten/ (wytē
Hy ſel lang ſonger yſers loopen eerſe tot de knien of binnen.
Keeſien. Aſwe ſo weyts uyt komen/ſelle de luy mienē dat wy vant hof binnē/
En juyſt ſelt een joncker vā Loſouynē weſen / en een boer in ſijn gat.
Theeuw. Luſtich dan dat gaeter duer/hou daer noch iens dats dat/ (trecken/
Mit dat inde bogaert leyt heb ick pas ſoo veel alſme paerden muegē
Jongetie / jongetie / ja benje al wech ſoo mach icker ſelver me gaen
En ſtuwent na de kunſt/ en na me ſin iens op de wagen/ (deckē
'K weet niet of ic het ten ierſten altemael ſel kennen draghen/
Ackermenten dat weecht/ om een haer lay ick het wel weer neer/
Waer nou mijn Anne hier/ die blauwe ſtarcke meer/
Byget ſe ken ſoo wat doen ſe is ſoo ſtarck as ien paertjen/
Lichtelijck ſchorten ſy alde reſt voor ien ſtaertjen/
En ick ſelder wel twie mael over moeten torſſen/
Dat was een kleyn ſcheel maer ic vrees me moye kleerē te bemorſen/
En ick bin ſoo ſindelijck dat icker gien vuyl aen mach ſien.

Teeuwis meent met het hout op te ryſen, en hy valt en ſeyt.

Bloemerherten is dat vallen/ey men arm/ ellemente me bien/
Peſtelency me bil/dunckme tis ſchier uyt het lit/
Dat is ick oock by gans bloet.

Anne

Anne comt uyt en seyt.

Benedijskes wat is toch dit/
Wel lieve krynen kint/wel lieve vaer hoe koomje te vallen.

Theeuw. Krijnen kint/he datje sint Felten schen onder je allen/
Dat icket by gans bloet omme eer niet en liet/
'k souje wat aers seggen. Anne. Wel kindt ick en doetje niet/
Nou mijn Teeuwis Krijnen/nou mijn vaer ten is gien noot.

Teeuwis. Dat denck ick wel/kijck pruym/viel ick maer doot/
Je weet niet/watje anne sout verliesen/dat ick sturf.
Op/op 'kmoetme qualick houwen/'tis sucken slechten slurf/
Op my Anne/jae wel wat ist nou/nou bin ick wel weer op de bien/
Maer ick vil weer los int hol neer lietjeme allien/
En wat raet Anne/'thout moet evenwel op de waghen.

Anne. Was daer alle ding wel me/ ick souter wel op draghen/
Maer lieve Krijnen kint dus te vallen /wis/wis/wis/
Gaet daer wat sitten rusten/moghelijck oft slus wat over is/
Ick sel terwijl gaen schicken 'thout op het voer.

Anne set Teeuwis wat neer, in een stoel, Teeuwis seyt aldus.

Ja/ja/misselijck is wonderlijck/ soo soo men moer/
Laet my iens kijcken/hoe starck datje bent/gants bloet Anne/
Gaet tweemael. An. Met een meyt/'kselt ten eersten wel vermannē/
Hou jij je stil mijn Vaer/waerje slechts uyt de smart.

Teeuwis. Ja wel lieve Anne/hier sit ick/de pijn slaetme schier an 'thart/
By get Anne/ dat sou ickje niet connen na doen:
Anne hoorje wel/segt Keesgen dat hy hem moet dra spoen/
Wangt ick sou evenwel garen te middach tot men Joncker bancken.

Anne ingaende seyt. Wel. Theeuwis blijft, en seyt.

Daer gaet moer heen/ dat heb ick al wech met me rancken /
Datse me dat werck afneemt / ick had pas soo veel noot an me bien/
As an men elleboogh/an men bil/en an me knien/
Maer hebi ck inme sin voor de klock thien of elf/
Of voor de middach in den Haech te comen so mach ic self (houwē/
Gaen stuwen me wagen/sy schepender niet af/ic sel toch moeten aen
Mijn volc weet aers met mekaer niet te doen as te wiewawouwen/
Daerom moet icker self by wesen/en sien hoe 'twerck voort gaet/
Anne/Kees/Neel/by gans kraft/datje de moort slaet/
Waer nicker steeckje allegaer in ien gat/ waer benje ontrent.

Anne komt uyt, en seyt.

Hoe loopt hy dus tieren dese herseloose Vent/
Wat of sijn roepen en tieren nou weer bedupt/
'kSie wel watter of is/hy speult de schavuyt/
Hoe sier had toch de man slus sijn bien ghedaen.

Theeuwis binnen zijnde, smijt Keesien sijn Soon, Anne hoort dit, en seyt voort.

Hoort daer/'tviel hem soo suer/soo 'tscheen allien te staen/
Dat icker hiel in beducht was/maer hy loopter al weer heen.

Keesien

Keesien comt huylende uyt, Anne seyt.
Wat isser Keesje. Keesie. 'kVraech me vaer of ic me sel/en hy seyt nee/
En hy hettet me gister avont immers noch belooft.
Anne. Je Vaer Keesje is ien recht breyndeloos hooft.
Het hy je smeten. Keesien. Jae/ en hy smijt soo besucht stijf.
Anne. 'kLoof niet oftje Vaer smijt om tijt verdrijf/
'kWeet niet wat we noch met die man sellen gaen beginnen/
Hy wort soo quaet van sijn eygen boose sinnen/
Och 'tis alsulcken/wat wil ickje seggen/sulcken ongalijcken man/
Die een quaet hooft het seggese isser selver wel qualijck an/
Want hy moet sijn qua kop/mienense selver dragen/
Maer 'tWijf dat het met hem draecht is wel te beclagen/
Deuse man is so oplopent van sinnen/hy wort so quaet as ien baers/
Maer ic mach dencken/haestige luy binnen weer gien verraers:
Hy drinct weer niet droncken/met ien pot melck ken ic hem wel hou-
Maer ien gebreck het hy/hy siet te byster gaern vrouwen/ (wen/
En met ien diel Hoeren sou hy sijn leste gelt wel verteeren/
Gelijck alsme al onse Bueren seggen/ dat binnen-luytjens met eeren/
En Pier Neef wistet lestent ooc al/dats ien man die laeckt het/
En raet hem of/maer wat ist/al sach met/ hy versaeckt het/
Daerom geloof ick de luy beter as hem/al swoer hy by sijn keel/
Daer sal hy nou na den Haegh toe/en daer het hy de Magere Neel/
Die Trup Jeroens/die Friessche Fem/die wort hy niet sadt/
Dan noch Scheele Lijs/dat is alsulcken vel met ien gadt/
Neen seecker/hy selme allien niet na den Haegh/dat sweer ick
Ick sel mee/of jy selt mee/laet sien oock/dat begeer ick/
Al sou hy soo quaet worden/dat ic wel wist dat hy me sou vernielen/
Voor jijt wel Keesje/past datje je Vaer staech beut op sijn hielen/
En wetet my te seggen waer dat hy al gaet/
Daer en lept niet aen/al wort hy altemet al iensjens quaet/
Blijft ghy al by hem die rechte vuyle schalck.
Theeuwis comt uyt, en seyt.
Kees/Kees/hier Kees/waer binje huyle balck/
Nou je selt me/knap je selt me/ai je best gaet sitten op het hout/
Maer pastme datje vroet bint/weest me je leven niet stout/
Dat grijnsertjen/waerom mach dit leckertjen toch pruylen.
Anne. Nou Kryuen kint maeckt de Jongen toch niet an 'thuylen/
Laet hy toch ien reys mit je varen na den Haegh/
Hy hetter sijn leven niet geweest/daerom is hy soo graegh/
En 'tis nou ooc Vastelavont/hy crijcht licht wat van men Jonckers
De iene warme pankoeck/of d'are leckere Wafel/ (Tafel/
Om dees tijt 's Jaers hebbense toch in stee sulcken ghesnor.
Theeuw. Wel laet hy mee varen/maer ick wil gien ghecknor
Noch gien geyreutel onger weech van de Lecker verdraghen.
Keesien. Neen ick sel niet/en soose tot men Joncker over me claghen/
Laet ick dan van me leven nergens meer mee gaen.

Wel

Theeuw. Wel an dã/maer datje mient dat potten en pannẽ daer al ree staen
Om Pankoecken te backen/neen seker/'tis daer al kael//Hof/
'kHebber iens geweest/doe liepter soo besuckt schrael// of/
Dat ick hongerich van Tafel gingh/'tisser nergens na soo bongt
Se comen daer mit een lecker beetjen ontwerveleje de mongt/
'tHet niet te bedupe dan vragese je noch/smaeckt dat niet wel/
En 'tmach een Boer soo veel helpen/ als een Boef inde Hel/
Nou as een man na de Wage/hoe sieje toch soo grpselijck.
Hadieu Anne. Anne. Hadieu Krpnen Kijnt wangert wpselijck/
Jck mach me te breen stellẽ/waer mee wil ick de dwaes// dwinge
Nou wel terwijl Neel upt is/soo moet ick de Kaes// wringe/
Jck bin soo wat verkluemt/'ksou wel altijt Wangten hoeven/
Maer ick bin puntich genoech Moer al singen de Boeven.

Anne Wane Wouters se wringt de Kaes met Wangten,
Die maer vande ontydighe zijn, dat binnen haer beste Klangten.

Neen seecker/ick bin soo klaer/'ksou jou wel upt durven tarten.

De tvveede uytkomst, vant Eerste deel is
Kryn. Bely. En men Vrou van Grevelinckhuysen.

Bely seyt.

ME Vrou hoe kenje je ooc houwe/wat hebje bpgut ooc partẽ/
Me Joncker mient al waers / hp wort seker hoe langer hoe grover.
Vrou. Hp en isser niet te veel Beelp/maer hp schietter pas over/
Hoe dat ick hem langer heb/hoe dat hpme meer tuegen wort.
Bely. Jc hoor wel was hp doot/en haddẽ hem vier sellebroers geschort/
De blpste na me dunckt Vrou die souwen voor aen gaen.
Vrou. 'kKenne niet versinnen waerom ic de Vent toch mocht aenslaen/
Sulckẽ Deẽ/mal/of altijt nergens na de sneechste vã sen vriende/
En dat meer is / hp is opt thiende deel na soo Rijck niet als ick miende/ (nam.
Soo dat ick heel bedroghen ben/en om sijn goetiẽ wast dat ic hem
Bely. Maer Vrou namje oock om 'tgoet sulcken Jan achter lam/
Sulcken plompen Drent/een mensch soo bot en onbeschoft/
Sulcken futselaer/ dat en had ick niet ghedaen/ aent vleps ismen meest bekoft/ (lijck/
Sulcken Heimetaster/'kweet niet waer bp dat ic best sijn gesemel
Maer seker een menschen sin/ vrou is wel een menschẽ Hemelrijc/
Neen moer/ over Rijck over al/ ick wil wat int ooch,
Vrou. Hp sou haest mans genoech wesen/maer hp is te beseten drooch/
Comt hp thups hp spreeckt niet/gaet hp upt/hp swijcht stil/
'kLoof nau dat hp spreken sou/al waert dat hp over me vil/
Altijt siet hp even bang/nimmermeer gaet hp eens upt sijn hel/
En dat noch 'tmeeste is/nimmermeer comt eens lachende te bed/
B Jae

Ja tis hem nau te pyne waert/dat hy me iens over zy sou toelonckē/
Maer hy keert me sijn aers toe / en gaet ligghen roncken :
't Moept me altemet wel/dat ic dus me jonge leven moet verslyten.

Bely. By get vrou/wast me man/ick zou't hem by elck een verwyten
Onse lieven H·er wil me slechts mit sulcken man niet bedroeven/
Of ick zou aers me wel gaen segghen mit de boeven/
Trouwen int hoep/ dats moep/
Maer trouwen inde kerck/dats ewich werck.

Vrou. Ja meysie je weet noch niet hoe'theylicken een mensch comt vlackē/
't Comt soo schielick aen/lieve Krijndt/ as het kacken.
'k Waer me wel soo wijs doeck iens jaers te vryen//waer/
'k En docht niet dan nae vreught/en niet nae dit lyen// zwaer:
Neen ick moet een man hebben/seyd ick/ die me maeckt tot een wijf /
En nou icker een heb/ben ick al weeu by sijn levende lijf/
Maer doeck hijlicken zou was dat trouwens/'tminste dat ick gisten.

Bely. 't Was wel goet vrou/ dat sommige luy van je noot wisten/
Daer zijn seker noch goe mannen/dier over de heymelijcke armen/
Wt naeckte liefde nae de gouwe werelt noch ontfarmen.
Maer vrou/hoe ken je sulcken mensch noch liefde betoonen /
'k Sou hem seecker met ooms kolf altemet koning kroonen/
En de luy zouwender om lachen/als sijt al quamen te weten.

Vrou. Maer Bely/ wat zouwen de luy segghen/ datwe mekaer smeten?
Dat is over de rijcke luy soo gheen manier.

Bely. Over manier over al/ 'kzou me leven met sulcken stier /
Waer ic in jou stee vrou/ ic brocht mijn leven soo lusteloos niet duer/
Icbin de meyt/en jeibint nu de vrou/maer'kneē mijn levē voor dekuer
Want al binje rijc jei bent gevangen/ maer ic ben vry al ben ic pover.

Vrou. Ick ben met de droes gescheept/en ick moeter me over:
Patiencie per fors/ wie weet waer voor dat het goet// is/
't Is by provisie quae noech/ dat hy soo bijster onsoet//is
Also wel snachts als daegs/want of ic by hem dan/ of ic by jou staē/
Daer en is niet veel keur aen.

Krijn comt uyt en seyt.

Bely Bely/ waer benje Woudt aep.
Hey hoorje niet Beely/waer of se ergens is om een hoeck.

Vrou. Wat is hier nu weer? Krijn. Vrou/ meyt d'een met d'aer is t'soeck/
Modde van gompe Bely/ pestelensie/ daer coom ic kael of.

Vrou. Onbeschoften Keeckel/hoe is hy toch dus bot en grof/
Siet hem nou iens staen of hy gien vijf kan tellen.

Bely. Soo neemt hy me altijt mit een deel toenamen te quellen/
Dan bin ick ien modde/dan bin ic ien varcken/en dan bin ic een meer.

Vrou. Nou wat isser te doen.

Krijn. O bloet/ maer Vrou/ mijn Heer/
Me Joncker Vrou/mijn Joncker segh ick y got/

Vrou. Wat is je Joncker/hoe staje dus/benje sodt/
Of geckje mit me/hoe sal ick het verstaen :

Swijgt Belp. Bely. As je maer om kijct Vrou so dreyght hyme te slaē.
Vrou. Dat hy dat maer iens docht/nou wel wat is je Joncker.
Krijn. Wat sou hy wesen/hy is quaet datje hem daer int doncker
Alleen na sijn kleeren en sijn goet soo laet soecken/
En weetse nergens te vinden/daerom begint hy te vloecken/
Dan wil hy sijn cousen/dan wil hy sijn laersen/dan ist dit/dan ist dat/
Nou krijgh ick een oorwangt/dan ien voet inme gadt/
En wat weet ick van sijn kleeren/waerom geeft hy me toe slagen.
Wat klieren nou. Krijn. Sijn ouwe klieren/ daer hy mee gaet jagen/
Hy wil enckel te velt/om een Haes te bedrapen.
Vrou. Ick docht seker dat hy al den dach sou hebben blyven liggen slapen/
Wel hoe schiet hem dat soo schielijck in sijn sin/
Die Jichtigen Hont/hy klaecht immers dat hy niet ien vin
Noch ien lidt an sijn Lijf kan reppen/hy hout hem vry stil.
Krijn. Wat hy reppen kan of niet/sijn tongh het hy hiel wel tot sijn wil/
En sijn hangden oock wel/dat verneem ick altemet op mijn kop/
Hy gafme daer terstont noch ien averechse klop/
Was dat met ien lamme hangt/soo speelter de Nicker mee/
Nou gaet by hem Belp. Vrou. Wat souwer Beelp doen.
Krijn. Maer dat icker dee/
En soecken sijn klieren diemen nerghens kan vinden.
Bely. 't Is waer Hanne je loopt al soecken as de blinden/
Je sout je oogen in de hangt nemen/en kijcken door de gaten.
Vrou. Blijf jy hier Belp/laet ick gaen/ick weet hem noch te bepraten/
't Schijnt datwe toch alle gaer moeten de murchloose schenck wesen.

De Vrou gaet binnen, Krijn seyt.

Dat jy by hem quamt moer/jou hooft sou honck wesen/
Bloemerhelten hy tiert soo/dien besuchten uyl/
Mijn Vrou siet toe/sy crijcht ooc wel goe coop cē vuyst op haer muyl
Hy het me soo besucht ghepuelet/ ten is niet om te spreken/
En om ien haer Belp sou ick het aen jou weer wrecken/
Had ickje byme solen maer ergens om een hoeck allien.
Bely. Je bint al sulcken soetert/nou/nou/je moet soo suer niet sien/
Nou as ien man/lach iens/ en com volgewe me Vrou alle bey/
En helpewe den drent/je Heerschap int gherey.

PAUSE.

D'eerste uytkomst, vant Tvveede Deel, is Joncker

Beerent, en Krijn: den Iencker seydt als volcht.

WEn ich soe toe/mit bi mir selben go speculieren/
Desse butte Hollanieren duemmit alle hun hentieren/
Ken ich mir gaer qualichen vom lachen ontholden/
't Let wense op voedet wazen von dem zmihtr in wouste Wolden/
Dose hun dogen mit geyn cortopsch minsch reddede/byde melementē
Sint mijnder zielen hesselijche plompe Venten/

 Went

Went eyn Joncker wie ich bin van olden ghesiechten/
En statelijcken Adel wettense je me nit tho achten/
Wien schrüer wien Kofkeerl en dierghelijcken/
Wemen in desse stede gros achtet/ on holdt de rijcken
Voor eyn sinnelijck persoon/ on dat is gar nerrisch/
Mo wentse verstendich weeren/en nie soo nerrisch/
Se sollen reverentiallich om mit Cortosy erbieden/
Ontsach haben vom den Joncker/mir meyt/'tsint lieden
Von gheringer conditcioen / die lecket wie den Esopus heen
Eyn ordonnant im den drech hoop vinde on hun munsteyn oon/
Wte en enich gersten Eueren/ijcket soo desse Hollanieren estimieren/
Geringe Schiflupden boven den Joncker van vier quartieren/
Wat segstu Krijn. Krijn. Ick mach ja seggen/en vragen wat hy seyt.

Ioncker. Du Krijn huer i nie. Krijn. Ja ic Heerschop/je vraecht oft oock weyt/
En oft oock onweer in Zee is/doeje niet mijn Heer.

Ioncker. Den stuerten sueck rueren. Krijn. Ja ja beginje al weer.

Ioncker. Wo sint dijn sinnen. Krijn. Mijn ghedachten waren ginderheel.

Ioncker. Men sellet dijn mit eyn geffel loffen in gin hinderdeel/
Eyer du plomphausen des dinex sellet geweer worden.

Krijn. 'k Weet seecker niet hoe me gedachten daer soo duer me kaer snorden/
'k Heb niet een ding verstaen Heerschap/van datje me vraechden.

Ioncker. Ja Krijn dats om dat dijn mijn redden np en behaechden/
Ick vrooge dijn wet herlicher is eyn Schiffer wp eyn Joncker.

Krijn. Ick en weet niet Heerschap/de vraech is al wat doncker.

Ioncker. Du meeren rier wet i den toe den dreege geyn entwoort.

Krijn. Neen ick seecker/want daer toe al mans verstant hoort/
En dat en heb ick niet/ ist aers waer datje altijt segt.

Ioncker. Du grueve Keerl/'tis goor billich da men dijn begeckt/
Wet i jo das nie hatstu dat entwoort nie gereet.

Krijn. Laetje dat niet wee doen/'ksegh noch al/dat ick het niet en weet/
En weet jijt/soo segtet mijn iens in jou tael.

Ioncker. Ja dem Joncker. Krijn. Ja y par dariere seyt de Wael/
De Joncker mochter na wesē. Ionc. Wat hatstou du vue gebrummel
Je selle nie swigen ter ich dy wet op dem bech trummel/
Du ner / sully twyfelen wie vom twey em eder /
Me te echten is eyn enckel Schif keerl wie eyn Her/
Eddel gheebooren und van olden stam/
Wiens t'welfsten Olt Vedder do mijn gelicht heer quam/
Had wesen den Eerweerdighen Bisschof van Paderboorn.

Krijn. Dijn twaelde Bestemoer/argo een Hoer/ waer halenset upt een hoorn:
Daerse de eeldoom van rekenen van haer gheslacht/
Mijn Vaer (Heerschap) pleech Wijngaerden te snoepen by nacht/
Ick bin oock aen geen Boom ghepist/houtme dat ten besten.

Ioncker. 'k Hecke dijn tho haus op den smoel/ dat i mit bey de handen do na te-
Want ick gaer colerisch nu vergramme up metter veert/ (sten/

Krijn. De Knoeten bennen oock te besucht ras op haer Peert.

Elemen-

Ioncker. Elementiſſchen bedder/he wen i den ſmoel nſe en holt.
Krijn. Jaeck/jaeck/byget wel jaeck/'khebt mijn leven ſoo niet verkrolt.
Ioncker. Wen yt endermool verkaerde/und my den kof maeckt mue/
Werd ich dyn op ender wyſe ſmitten mit den lenghen rue/
Dats ien hueſen her upt jaghen/ wie ghevoelet dyn dat
De bruet krumer ſtecken dyn/du brette dyn an myn diſch tho ſadt/
Mo ich ſel dyn den patricen ſoo een wenſchen beſnoepen.

Ioncker Barent gaet binnen, Krijn blijft buyten, en ſeydt.

Soo ſeecker/'tmocht ſoo luttick vallen/waer ſou ick van groepen/
Om de waerheyt te ſeggen/'tloopter aers ſchral enoch of/
'tIs tot onſent nummermeer iens open hof/
En wil hy noch al mee ſeggen van ſyn ghekoock?
Daer en mach ſeker aers niet upt as de roock:
Praet hy noch al mee van ſyn Taeffel/wat brabbelt hy?
Seven dagen in de weeck ſchaft hy water en bry/
En die de vulſen wel den mingelens pot vol elck/
Doch trouwen ſonger botter/ of ſonger melck/
Wy eten of wy wel te deghen pover waeren/
We mogender lijf en ziel me ſamen houwen/ maer vet me over garen:
Dat en loof ick me leven niet/of de Kaert is vals.

De tvveede uytkomſt, vant Tvveede Deel is

Bely, Krijn, Ioncker, en Iuffrou, Bely ſeyt eerſt, als volcht.

WEl Dryer wat praetje al/hebje den baas aan den hals/
Wel lieve Krijn hoe hebjet dus verkerft/
Al je beſt me Joncker na maeckt/datje ghena verwerft/
Want hy praet hiel ſtarck/ dat hy je wil laten gaen.
Krijn. Dat mach hy ſoo ſeggen/dan hy ſal hem wel weer beraen.
Bely. Beraen ſeecker/ om de waerheyt te ſeggen/ an jou is wat te vangen.
Krijn. Ja wel/en an jou/met je blauwe hangende wangen/
'kWeet ſeker niet hoeſe tot onſent na ſulcken morſigen ſlet vragen/
Jou lelijcke pry/ men ſou kinderen met jou te bet jaghen/
Al je beſt na Enckhuyſen/en verhuertje voor een keet//meyt.
Bely. Of hy me dat verwijt/dan of hy mee niet ien beet//ſeyt/
Jck paſſer niet op/ vaer jy konme deeren niet/
Noch alje ſnappen en kaken raecken aen me kouwe kleeren niet/
Ben ick de mopſte niet/ic ben deugdelijc/dat weet de hiele ſtadt wel/
En haeſt dat ick ſoo mop ben as jy/verſtarje dat wel/
Ja wel kijckt toch hier een reys/deſe goelijcke vaer/
Jy en Lijſjen waer is Jan/waert even juyſt een paer/
Ja wel jy bent me ien fatſoentjen/ja wel lieve Krijn/
Van ſulcke mannen as jy/gater net twaelf in ien dozijn/
En die wat nau dong/kreecher wel een toe op den hoop/
Dan 'tſou weſen/hoe meer om 'tghelt/hoe quader koop.
Krijn. Wel wat brabbelt me deſe Meyt/en beſuchte Teef/

Om de waerheyt te ſegghen/ je bindt oock duer genoegh te geef/
Laetwe mekaer de haugt vryp geven en ſingen al ſchoon al ſchoon/
Die ons twee de koſt geeft onthoudt ons niet van ons arbeyts loon.

Bely. Hola dat ſchut ick/ en dan noch altemet een eerlijck kleet.

Krijn. Een eerlijck kleedt toch/ dat waer aen jou recht wel beſteet/
Want je bint ſoo beroept 'thangt niet dan van lappen an mekaer/
Hier buyten lijcktet wat/ maer onger iſt nergens nae ſo klaer/
'Tis met iou recht op ſijn kalē adels die ſo wat nauwetges bedropē/
Buyten een poveretgen een leurtgen/ en onger 'thembt vol knopen;
Of met een blauwe draet ſamen geregent excelent op ſijn Hoofs:
'kVerſinme Bely/ 'kwil ſeggen/ op ſijn groofs
Ghelijck wy hier leven ſoo wel de jongen as de ou/
Soo wel de meyt as de knecht/ de meeſter as de vrou.

Ioncker Barent comt uyt, Krijn hem ſiende ſeyt voort.

Me Ioncker Bely/ me Ioncker of we hem daer haeſt vernamen.

Ioncker. Krijn komdy her/ on Bely goe by dijn matamme/
Krijn wen ji ein ſijn gheſel wil weſen/ſo had ich dijn wol gheſint/
On weerde dijn licke vuldoen wie mijn ſelfs kindt/
On ji ſolle deelhaftich weſen van al myne hoven/
En wen ich nie kinderen kryghe werd ich dijn begoven
Mit einē herlichē bruyloftfeeſt/ wē y in mijn hous comt te trouwē.

Krijn. Dat ſegje wel Ioncker/ maer je ſeltet niet lang onthouwen.

Ioncker. Neyn mijnder zielen/ dijn dienſt zol dy wel werden vergolden/
Nu Krijn van deſſen ſtunde wol ich eyn goeden diſch holden/
En ſchaffen hupſche heſp met wurſt/na der olde wyſe
En ich werdet den lantlieden wedder rechtſchaffend duen betſalen
Nu tou dan Krijn/geyt ons de honden halen/
Wy wollen hen to jachte uyt vom etwas to vangen.

Krijn. Alree man/ daer toe heb ick louter verlangen.

Den Ioncker en Krijn gaen binnen, de vrou en Bely
comen uyt. en ſien Krijn gaen: Bely ſeyt.

Jae ij Vrouw/ maer Krijn dunckt me gaet daer uyt.

Vrou. Waer heen toch/ hoe nae maeckt hy hem t'ſoeck/dat arge kruyt.

Bely. Neen/ me Ioncker dunckt me/ dat hem ergens ſtuert.
Krijn/ Krijn/ Krijn. Krijn. Jae ick gae hier by eens inde buert/
Om een hondt of twee te leenen/we ſellen gaen jaghen.

Bely. Paſt dat yet niet en lieght/me vrou ſelt meeſter vragen/
Jou rechte plompert. Ionck. Je benne noch veel plomper.
Matamme ben yi do/ kum hie min herts lieve Ionfer.
Wen ich dijn ſaghe verheuget hem mijn geyſt.

Vrou. Mijn lief die mijn meer als waerde liefd bewijſt/
Ick ben een ſlavinne om u te dienen geboren.

Bely. Die niet doof is/ wat moet die al hooren:
Nou iſt liefje/ trooſje/ mijn hart/ mijn moer/
En flus mochtet wel weſen Kats hoer.
Dat volcks lief is altijdt niet laugduerigh/

Den

Den Baes verandert haest/ en Vrou is soo wispektuerich/
Datse niet schielijck mal sal worden/ de besucte meer/
Kijck toch/ dats seecker een groenicheyt van men Heer:
Wel/wel/ van waer komt me Joncker toch dese vreught:
Diet weten mocht/ 'kwed het me vrou niet en heught/
Dat mijn meester haer met soo veel getuels porden/
Wel wat sal hier wesen/zou dese man wel speuls worden/
Wel meester/as je lacht/soo lachen al je kleeren.

Vrou. Neen lief/terwijl dat sulcx is u begeeren/
En wil ick u niet tegenstaen/ maer doet u sin en lust.

Ioncker. Jo wen ich to huys come mijn Jonfer/ dus hollet dijn rust/
To hans ben ich gaer melancolisch/ on weten jo nie te doen/
Dan den droeven geyst etwes te recrieren int groen/
Derhalben werd ich mit dem Krijn vā kurtwijl goen tyen ter jacht.

Vrouw. Mijn lief/ mijn dunckt je bent niets te wel bedacht/
Ick bidde wilt toch better op u gesonthept letten.

Ioncker. Mijnder sielen/ ja wy hats jo to hans nie wel te vretten/
Da om bin ich geresolfiert den haes een wenschen te temtieren.

Vrouw. Wat noot wast mijn lief wist je je selven wat te vieren/
Maer den yver en grooten lust dieje hebt int jaghen/
Doetje noch nae kleeren noch nae gesonthept vraghen/
Maerje siet niet an/ je treet door dick door dun/
'kEn segh dit niet om dat ick u de lust wan gun/
Maer ick wenschten wel dat ghy't op naemt met gemack.

Krijn comt uyt met eenighe honden, en seyt teghens Bely.

Waer pestilensy Bely is ons ouwe Brack.

Bely. Blijft wat staen/ neen de honden selje wel vinnen.

Ioncker. Herts liebe wybelijn/ ruckt dijn sinnen/
Ich ben Grevelinchousen van kints been aengewent das so to doen/
By dem Elementen mijn muttunt jo keyn exercitions/
Den bludighen burluch het jo mihr das wol gheltert.

Krijn. Tis te bijster inde krijgh/ het hy sijn leven wel geviert/
Dat hy daer van roemt/ neen seecker hy mach wel swyghen/
Een deel hasen gheloof ick is hy wel ghewent an 'tspit te ryghen/
Maer van sLandts vyanden reech hyer sijn leven niet ien/
Trouwen dat comt aers by/want hy hetse sijn leven niet ghesien.
Een Edelman seytmē/wast tegen de krijgh op/as een os tegē de bijl:
Maer dese man houdt gaern een borstweeringh van een mijl/
Dan is hy immers wel schoot vry/ hy seeckers en sijns ghelijcken/
'tBennen Krijghslup int velt/ die niet schielijck beswijcken/ (loopen.
Achter een haes / die vreesachtigh begint voor haer honden gebaer te

Ioncker. Wo blijfst Krijn. Kr. Jc bē doende met de hondē an mekaer te knopē.

Ioncker. Nu dan Matamme/sijt man lustich/ wy goen te gaer
Hen upt to Jacht. Krijn. De ouwe jagher dat was sijn vaer.
Hy zou wel een haes volgen/dat het hem sijn lāme gat maer toe liet.

Niet

Bely. Niet waer/hy is soo radt als een vogeltjen dat koe hiet/
Wel wanneer raeckje noch voort/Godt segen ons voor dit veyen.
Krijn. Twee goe liefs/meysie/en kennen soo haest niet schepen/
Hy pleech me vrou immers altijt een soentien voor haer loon te lan-
Geen dingh met der haest/Bely/dan vloon te vangen/ (ghen
Hoe nae machje de vrientschap niet lyen van meester en vrouw/
Ick denck datje mient dattet beter besteet was aen jou/
Of segme/hoe komter/dat ons nu dus voordt//stuudt/
Is hier ergens een Pol die vast nae de poordt//guudt.
Bely. O jae we souwen bancken/ en setten de taefel met betielen//dicht.
Krijn. Dat beurt altemet wel/soo haest mijn Ioncker sijn hielen//licht.
Bely. Wis/ ja we souwe bruyloft houwe waer je maer upt.
Krijn. Hoe nae sou jey Spuelnoot wesen/ en me vrouw de Bruypt.

Ioncker Berent comt by Krijn, als sijn vrou
binnen gaet, en seydt.

Ben je dan tenemael veerdich Krijn.
Krijn. Hier nou mijn beesie/
Moeptges van sitop ereys/ her om dat is een geesie/
Ighet me Ioncker hoe wille we't velt nu oock boenen.
Ioncker. Ja krijn gef wint kueft dijn voeten een paer nie schoenen/
Je selle lustich moeten loffen den Haes achter heer.
Krijn. Dats recht werck me Ioncker dat ick begeer/
K'weet niet waerom datje op't jaeghen soo verbruydt//stoft/
K'sel by get lopen of ick een bien om en duyt//koft/
Ick doe toch niet no'or dan dat ick thuys sit en suf.
Ioncker. 'Tiet dat I suem benne Krijn en gans duf/
Moer i benne gaer lustich wen i kueme inde locht.
Krijn. Ick ben te bijster gaeren alle daghen inde bocht/
Me Ioncker selle we 'twest-eyndt upt.
Ioncker. Krijn by noorden 'twoldt/
Doo wet ich dat den haes mit stigen hem ontholdt/
En habbet heurt van mijn olde bekende/
Der halven min mit geyn ydele henden/
Wedder thous tho kuemen go ich do tho Iacht.
Krijn. Daer haes je selt bedroghen wesen soo ick acht/
Want het daer alte seer gheschrobt wort snachts vande boeren/
En by daegh bender de kodde-beyers die der op loeren/
En tis in de klinge buytens tijts we worden lichtelijck bekuert.
Ioncker. Eynder van adel wie ich doe mit nieten verbuert/
Des en bekommere i dijn dae mit niet suns/
Ich goe dessen weege tou.

Den Ioncker gaet binnen,Krijn blijft,
ende seydt aldus.

'T ruyckt hier al wat vuns/
Her achter jou reeckel/me nues is noch niet wel verstaelt/
Houdt toe je buers vrij/ tlach is hier al betaelt/

Wat

Wat ien Heerschap heb ick/ hy mach gien sont doen/ hy is mal geboren/
Mit ien Ey hebjem gewonnen/ en met ien Appel weer verlooren/
Hy selse daer soo drapen/ had hy maer wat versch Zout/
Dat hyer achter op de steert leyde/ en riep dan hout/ hout/
Loopt niet wech/ wacht wat/ 'kselje komen slaen/
Al de Hasen die we vangen/ sou ick wel durven aen me vingers braen/
Met dese Hongden// Fobert/ ja je bent me ien vrient/
Al dese Hougden hebben we hier en daer noch ghelient/
Tot onsent schiet soo veel niet over dat we souwen
Een Hongt of twie tot de eele Jacht onderhouwen:
Nou ick mach dit ingaen/ mogelijck of hy een Koe voor een Haes vangt.

De derde uytkomst, vant Tvvede Deel, is

Theeuwis, Iuffrou, Becly, en Keesje,

Theeuwis alleen zijnde, seyt.

DIt Haachje is recht een Vastelavonts/ en een Sinter Claes langt/
'kWeet niet hoeder van opsnappers sulcken gheswerm is/
't Isser alle Sondage bruyloft/ en voort alle de heele weeck duer Kermis/
Jonghe blijfse daer an de after poort by de waeghen/
Ick sel duer ant Jonckers Huys gaen vraghen/
Offe terstont 't Hout willen komen helpen inde Schuer.

De Iuffrou kijckt boven uyt, den Boer Theeuwis haer siende, seyt voort.

'Kte daer/ ke daer de Juffer/ offe wel siet hoe ick naer tuer/
kAcht neense/ 'kselme houwen of ick niet merckte datse me sagh/
En praten soo wat drollichs/ datmen beter doen als seggen mach/
Se mach toch wel hooren/ daerom wil ick wat toe treen/ as een man/
Se selt haer niet belgen/ al loopter wat onger van Sint An/
De kleeren maken de man/ diese het die trecktse an.
Die'm by gort by sulcken Juffer iens mocht verwarmen/
En hebbense een reys een gantsche winterse nacht in syn armen/
'k Hebber moet toe/ se sou segghen de Boeren weten oock wat/
Wy sitten tot onsent daer in sulcken besuckten roock gat/
Soo datter myn Wijf uytsiet als een beroockte Lieve Vrou/
Daerom staetse me niet an/ maer me dunckt dat ick wel sou
Goet coop in sulcken stee Juffer crygen behaghen/
Mocht icker een korte wijl by haer zijn/ 'kverteerde mijn Ros en wagē.

Iuffrou haelt haer hooft in, ende roept van binnen aldus.

Bely gaet stracx heeen/ en laet den Huysman comen// an
't Schijnt dat hy hier driecht te kloppen met schroomen// an/
En wyst hem terstont hier boven op mijn Kamer.

Theeuw. Noep ten quam van syn leven nopt bequamer/
Hoe avontuers raecktmen altemet met syn naers inde rammelingh/
De Meyt dunckme maeckt daer binnen vry wat versammelingh/

Hoe vaertet beste Krijnt/wil de deur niet open.

Bely binnen zijnde seyt.

Se klemt soo Teeuwis/ je selter van buyten op moeten loopen/
Ick kense niet na me trecken. Theeuw. 't Is waer hangdeloose moer
Sta ruym dan/ hoorje/ hou daer mee leytse op de vloer/
Hou daer dan/pestilency daer legh ick. Bely. Juyst so ic het stemde.

Theeuw. Wel hey Meyt/ ick docht dat de deur soo beseten klemde/
Dat ickse niet opgekregen sou hebben/met den eersten stoot.

Bely. Hebje je slechs gien sier ghedaen.

Theeuw. Neen niet een dingh/'kheb gien noot/
Knap as ien Meyt/waer is sober Taetjen/
Krijn wil ick segghen/dat arghe maetjen/
Hy most na achteren daer staet me Waghen voor de poort te lossen/
Wordje stekelich Meyt/ kom an/willewe een reys bossen/
Lustich wie de harste kop het/jy of ick om een vaen.

Bely. Nou je Wagen sel wel leech worden/laetje mallen maer staen/
En gaet boven by me Vrou/se seije betalen.

Theeuw. Dat ghelt sel ick op ien aer tijdt wel iens komen halen/
Secht huer gendach meysje/en me Joncker mee.

Bely. Me Vrou is allien thuys/me Joncker is niet in stee/
Hy is mit Krijn flus eteghen op de Jacht/
Dus gaet by me Vrou dieje allien sit en verwacht/
Seecker gaet by haer Theeuwis/se hedje noodich ghebreck.

Theeuw. Dat ken ick wel deyncken/hoe na schort haer een geck/
En dat ick die wesen sou/'ken durf niet waeraftich gens.

Bely. Se selje niet byten/ wat binje voor ien mens/
Se sel quaet wesen komje niet/hoe staeje dus houten.

Theeuw. Liever as datse kyven sou/wil ick me noch wat verstouten.
En gaen byer/maer ick bin lijckewel al wat beschaemt.

Bely. Dat dencke ick wel/je bint voor ien beschaemt gasgen vernaemt/
Nou as ien man naer bovenen / me Vrou mocht dencken wat hier te schorse was.

Theeuw. Wat ic sie ooc liever een Vrou int Hemt / as ien Ruyter int Harnas.

Den Boer Theeuwis gaet met Bely binnen.

Keesgen komt en seyt.

Wel waer mach me Vaer toch blyven/
Hy weet wel dat die Peerden hier staen en verstyven/
Hy sou de Poort open laten doen/en daer kijckt niemant om/
Hy segt/benje doof alle gaer/of benje stom/
Of wilje niet spreken/hoe hebbewet in een kaer.

Bely komt uyt, en seyt.

Soo d'ouwe songhen/soo peyen de jonghen/de Soon is ons de vaer/
Wel Keesje binje al everechs op estaen/ wel wat ist ?

Keesjen. Wat souwer aers wesen/ick docht datje dat wel wist ?
Onse Paerden staen daer en verkluemen after an de poort/
En wat ick klop/daer is niemant dieme hoort/

Myn

Mijn Vaer weeter of seecker/hy is niet meer as ien Kint/
Hy sou de deur open doen seyd hy/ en hy gaet drapen an de wint/
Neen seecker/hy beschickt syn dinghen niet qualijck.
Bely. Wel Keesje je Vaer is hier. Keesje. Dat is seecker gaelijck.
Waerom laet hy dan de Poort niet open doen/ is hy mal?
Hy weet wel dat de Paerden daer staen krimpen/ se moeten op stal/
En wanneer sellewe los rakē/wy bennen daer mit ien wagen houts.
Bely. Ja dat is wat nieus. Keesjen. 'tIs waer moer/kacken is wat outs/
Jy souter noch wel om lacchen/wat mienje dattet me niet verdriet/
Ick ga wel weer draepen heen/wilje de Poort op doen of niet/
De wech en is niet op edolven/dat is noch ien lock.
Bely. Hoe kan Keesje kyven/ 'ksel de deur op gaen trecken mit ien rock/
Brengt je Wagen op de plaets/en stalt je Paerden:
Wel Keesje wist ick dat jy soo vaerden/
Oftje niet na je sin was/je bint ien gasje.
Keesjen. Ja moer as ick begin/ick bin al ien hart quasje/
'kSouwer niet vuel na vraghen/of ickje/ ja maet.
Bely. Dese Lecker/me dunckt dat hy sen Vaer altemet na/ gaet/
Je selt ien dueghniet worden/hebje ien aertjen van je Vaertjen/
Dat ickje Moer waer/ ick streeckje de Broeck// af/
Daer worden de qua Leckers gheschickt en kloeck// af/
'kSouje op ien aer kam setten/jou oltjcke Lecker.
Keesjen. Jaje/ick bin de Gard al ontwassen sept me Vaer.
Bely. Je Vaer is gecker
As malle Pier/sept hy dat/ dat is seecker moey.
Keesjen. Ja hy septet/en 'tis waer/ oock jy bint maer ien malle doey/
Ick bin al te out wat op me gat te kryghen sept me Moer.
Bely. Godt gheef malle Anne/en je Vaer Theeuwis de Boer/
Een goet Jaer/seggese dat/ick sou dencken dat het jock waren.
Keesjen. Wiljet iens besoecken/ com latewe iens plockharen.
Bely. Jy plockharen/flus lap ickje op je gat songer// segghen.
Keesjen. Ja se maet/ick ken onse groote dicke Neel wel onger// legghen/
Se is wel soo sterck as jy mit je twien.
Bely. Lecker ick strijckje de Broeck of/alwaerje met se drien/
Maer 'tis me niet te ryne waert/dat ickje soo vuel acht:
Com as ien man na afteren toe/en lost alje best je vracht/
Je Vaer sel strack comen/ en ick volchje haest.

Keesje gaet binnen, de Vrou komt uyt, en seyt.

Wie is daer binnen/die daer soo staet en raest/
Ben jy daer Beely/wacht wat/'kselje wat komen segghen/
Waer benje Beely. Beely. Hier.
Vrou. Laet terstont alle dingh legghen
En gaet in de Ros-kam en seght Jan Soetelaer/
Dat ick twie Paerden te koop heb/ ende segt den Hoetelaer/
Syn Beurs mee brengt/en die al wat welghestelt/
Ick wil s'em wel goet coop geven/ dan aers niet as voor geriet gelt/

 Segt

Segt hem/ dat hy terstonts comt/ eer je Joncker comt vande Jacht/
Daerom seght hem/ dat hy niet toeft noch wacht/.
Hoort wel as een meyt/ treet lustich over je kooten.
Bely. Wel vrouw. Het se de Boer alree voor syn paerden ghesnooten.
Vrou. Maer je most toe sien/ dat je teghens Keesie of een aer/
Je mongt van toe houdt/ want soo't yemant werde ghewaer
Soo waer ick de buyt quyt/ en 'tgelt heb ick wel van doen:
Dus besteltet wel/ ick selje ien nieu hembt geven en je huer vergoen.
Met een paers schorteldoeck/ dus loopt al je best/
'kSel dē boer noch terwyl gaen nemē met vier blaetgiens uyt de nest/
Dus loopt ras me meyskẽ/ eer dat het wordt te laet.

De Vrou gaet binnen, Bely blijft ende seyt.

Ick selme haesten Vrou/ en dat om myn eygen baet/
Een nieu hembt met een paers schorteldoeck/ dats dat ick behoef/
'k Segh altemet Teuwis/ Teuwis/ wat binje een boef/
Maer wou je soo altemet comen en doenme wat profyt/
Dan zou ickje voor een fyn man houwen over al en altydt:
Dan eer ick heen gae/ mach ick Keesien gaen helpen voort/
Dieme vast verwacht after aen de poort/
'k Mach hem seggen dat hy syn paerden tot ongsent vry stalt/
En syn hout voor de Schuur neer werpt/ soo't hem wel ghevalt/
Als ick vlus t'huys kom/ sel ick het met Kryn onse knecht (plecht/
Wel schicken daer 'twesen moet: of Jan Soetelaer noch woont daer hy
'k Selt altyt eerst inde kroegh vragē/ daer hy hē int gemeē sochtens ver-
So hy daer niet is/ sellense wel seggen waer dat hy dan woont. (toont/

PAUSE.

De eerste uytkomst, vant derde deel is

Ian Soetelaer ghecleet als een stalknecht, met opghestroopt armen, en een emmer met water, comt en singt als volght.

Och hadden wy Vastelavont, wy gavent,
Comt Valentijn, brenght ons de wijn,
Dus kryghen wy Paeschavondt.

Dit stof vande paerden gaet een mensch soo sitten inde keel/
Brochtmen nu yemant een half bier/ al waerter een heel/
Hy zoume ongheliick meer vrientschap doen/ dan of hy me wat smeet:
Ick win men kost wel suyrlijck/ alle daegh ben ick dus besweet/
Dan 'tbest datter van is/ 'tis een werck dat ick gaern doe/
Wat dat ick sat wordt/ de roskam word ick niet moe/
En 'tbennen oock maer een deel uylen/ die die niet hanteren/
'tIs een oeffeningh gheacht by Princen en by Heeren/
En in alle groote Meesters hooven spant se de kroon.

Schand moetense doch van hebben en hoorr/
Die de macht hebben/ en de edele roskam niet beminnen
Wat! Ick wort altemets schier uyt mijn sinnen/
Als ick het sie/ datse hier soo weynich wort gheacht/
En dat noch van rycke-luy/ persoonen van macht.
By get/ had ick haer goet/ ick waer een aer geest.
Wech met dat volck/ sy quamen haer leven op gheen levendigh beest/
Een paert ist immers altemael/ waer me soumen sijn lust aers blussen/
En die dat niet looft/ is niet waert dat hy een paerdt zou voor sijn aers
Want hy de noblitevt niet weet van dat princelyck dier/ (cussen:
Boven al andere arbeyts beesten is dit alleen moedigh en fier/
En 't verhoeveerdight hem alst comt by sijns ghelijck/
Het bruyst/ het kneust/ en kneet de aerde tot stof en slijck/
De moedicheyt wort recht by een goedt paerdt vergeleecken/
Daerom mocht ick/ ick zou by gantsch eleweecken/
altemets wel plockhairen teghens die die de roskam haten/
Maer wat wil icker teghens een deel volck af praten/
Die liever in een schuytjen varẽ/ om sonder acrijs haer gat vol te popẽ.
Ick mach liever swyghen/ dats recht roosen voor varckens stropen/
Dan tis voor de noble baasen/ die hier mogelijck staen onder den hoop/
Die een paerdt uyter buyst beslaen connnen/ maer niet ter loop.
Dat zou een kunstjen wesen/ daer ick wel een duyt aen wou versien/
Oeffeningh van't lichaem is dat al de Medecijns ghebien:
En wat oeffening isser dã heerlijcker/ eerlijcker/ en bequamer als desen/
Myuen t'halven ick weet niet/ dan 'tzou konnen wesen/
Dat de Jacht te ghelijcken was/ by desen in eer/
Dan selden/ laet ick vry segghen nimmermeer/
Ken die heerlijck ghenoech gebruyckt worden sonder paert!
Daerom is de onse dan boven alle andere prysens waert.
En soo is een paerd door toeval/ oock des gesontheyts eerste goedt:
En laet ons sien/ wat het ons noch al meerder doet/
Door sijn eyghen statuer en aengeboozen schijn/
Soo bevintmen seecker dat het een vyant is van veel fenijn.
Want sijn mest inghenomen in tyde van noodt/
Heb ick hooren segghen/ dat het pestich fenijn inde menschen doot/
Door dien dat het de zweet gaten soo dapper ontslupt/
Dat het daer de viericheyt doet loopen upt/
't Selfde doet sijn sweet/ sijn mert/ als sijn poort gaet ontluycken: (kẽ.
Sõma die siec was/ die worde gesont/ mocht hy een paert gedurich ruyc-

Ian Soetelaer blijft sitten wassen sijn Roskammen,

Bely comt en seyt:

Hier ontrent moet het wesen/ en siet ginder wel te pas/
Een Stalknecht/ of soo een Kabouter dieme wel ras
Sel wysen waer hy woont: God geefje gen dagh.

I. Soetel. Die geeftet je elf. Bely. Waer woont Jan Soetelaer hier?
I. Soetel. Ick ben de man self. Wel wat wilje me seggen/ soete bolle meysjen?

Bely. Maer mijn Vrou van Grevelinckhuysen zouje wel een reysjen/
Quaemtje gelegen/ van stongden aen willen spreecken.
Ian Soet. 'kSelmen metter haest inde klieren gaen steecken/
En volghegeje datelijc/ maer weetje oock watter is.
Bely. Jae'ck/ se het een paer paerden te koop : maer ghelt byde visch:
Weetje daer raet om/ je raeckter goet coop aen.
Ian Soet. Ja'k seer wel/maer waer isGrevelinghousen meJoncker/ haer mā?
Bely. Die is ter Jacht/ daerom komt terwijl hy uyt// is/
Want dit voorseecker voor u een grooten buyt// is/
Se het noodigh ghelt van doen/en an de paerden comtse hobollig/
Me Joncker weet niet datse se het. I.Soetel. Wel dat is drolligh.
Maer meysjen ick en denck immers niet datje met me geckt.
Bely. Neen ick seecker: daerom volght my met de Beurs wel gespeckt:
Hondert guldens is soo goet niet/als je dach huyr van daegh.
Ian Soet. Om wat te winnen ben ick wel soo graegh
Als yemant inde werelt/ betrout me dat vry.
Bely. Maer soo je met me vrou koop maeckt/ soo denckt om my/
Daer most een drinckpenningh off/ ick selje helpen dinghen.
Ian Soet. Dat beloof ickje aen mijn handt/en in sonderlinghen/
Sooje me ien vrientschap wilt doen/ hoor hier luyster.
Bely. Kijck Mallert iens: soeckje dat/ kom t'avont by duyster/
Dan selle we sien hoe dat dat wil vallen.
Ian Soet. Dat neem ick an/ moghelijck off wijt dan soo veer kallen/
Dat ick hoort. Bely. Neen neen/ ick ken wel dencken watje mient.
Ian Soet. Nou welan meysjen/ 'kselje by komen/en hetje vrou noch wat datme (dient/
Dat setje al me aen een kant/want alle dingh staetme an/
Byname jou bolle backisje/ o meysjen hadje my tot een man/
Wy zouwē so wel by mekaer schicken/ jen zoutet jou leven niet lovē.
Bely. 'tJs te wongder met jou/wel hoe kenje je toch soo houwen/
Wastje te deghen schoon/ wel je bent te bijster net.
Ian Soet. Wat dunckje? tyje nou niet wel goedt koop by my te bedt.
Bely. Neen vryer/Je bentme noch al te begrobbelt/ en te vuyl/
Hier tusschē ye muts/inde hoeckē vanie oogē/after u oor/Jandruyl:
Lustigh dan lobbert noch al wat. I.Soet. 'tSelt hem soo wel doen:
Kom hier nou een reys you dingh/ en geestme een soen.
Bely. Hier op straet? soo vaer/dat het al de buert// siet/
Neen borght my dat nou/nou dat int vat is/dat suert// niet/
Maer alle jocken laavaeren/ ye hebt daer noch sulcken swarte stee/
Laet ickie die off wassen/ en gaet dan voorder mee.
Nou bock wat/ wel dat sit wel te deghen vast/
Wel ten wilder niet off/hoe datmeje oock wast.
'kLoof niet of dat is hiel out suyvel.

Bely heeft Ian Soetelaer swart ghemaeckt, en treet van hem en seyt.

Laet kijcken/ rechtevoort lijckie wel de baarlijcke duyvel.
Ian Soet. Wel wat pestelency hebie my eleert.

Maer

Bely. Maer ick heb ie kinnebacken met schoon swartsel gesmeert.
Adieu/ en laetie mier van vrijsters dienen/ onbedachte Jan.
I.Soetel. 't Is wel meysie/ tis een arme Schout die sijn boete niet verwarẽ kã.

De tweede uytcomst, vant derde deel, *is Ioffrou en Teeuwis, Ioffrou seyt eerst als volght.*

K Sal iens uytkijcken/ offer oock yemant ontrent// is/
Want hoe dat onse saeck minder luy bekent// is/
Hoe beter/ 'ken sie niemant omheynt noch om veer/
Daerom upt/ nou rasch Teeuwis/ terwijl me Heer
Noch buyten is/ en maeckie terstont hier upt de straet: (schaet.
Op dat het mijn Man niet merckt/ want dat hy niet weet/ dat hẽ niet
Teeuwis. Yget Juffer/ mocht ickme noch een lutje vermaecken.
Vrou. Neen 'tis nou te laet/ comt metie kromhout vaecke.
Adieu Teeuwis/ ick sluyt de deur/ ick bidje gaet toch voort/
Op dat niemant van ons vryery int minste siet of hoort.
Theeuw. Nou moet ick vande Camer gaen/ ick mach me wel beclaghen/
Ick sey dat d'ien als d'ander is/ mijn rouwt me ros me waghen.
Vrou. Nou Teeuwis/ en blijft daer niet staen/ ick raeje voort best/
Want soo me Joncker de Voghel hier betraepte op het nest/
Soo wast verkerst/ en ick wist ons alle bey gien raet.
Teeuwis. G'adieu dan/ gadieu Juffer/ de Nicker/ ick denck het te laet/
Nou mach ickme t'huys laten dragen van me Apostels paerden/
't Moet wesen dat de Jonghe veultijts nae de oude aerden/
'k Hebme vaer wel hoorẽ seggẽ/ datme Bestevaer hem andrie vrouwẽ
Teffens verlooft had/ en elck wod hem voor aer trouwen/
Om datse wisten wat hy in sijn lever had/ dat ickye segh is waer/
Wantse waren alle drie ghelijck by hem swaer.
En voor mijn vaers deur/ dat heb ick selver ghesien/
Worde altemet een kintte vondeling gelept/ hy knooptẽt an sijn biẽ/
En nou ick speul Wel-gevolght/ ic schiet noch de Papegay/
En ben noch al veel koningh van haer allebey/
Dan ick hebme gat wel gheschraept/ neen ick kent overlegghen/
Me mach oock by me soolen wel segghen/
Out mal, dat het altijdt gheen stal.
Ist nou niet moy/ blus wast mijn/ en nou ist heur// waghen/
Dat ghenoeght mach ick wel verby de Schouts deur// draghen/
Al heb ic het ghesnoept/ ic hebt altijdt niet ghestoolen/
En evewel soo ick het niet en hou verholen/
Zou ick noch in grooten last comen by de Schout/
Hoewel dat het me wagen cost/ me paerden en me hout/
Nochtans zou hy het kalf willen lubben onger de moer:
Pestilensy wist hijt/ 'tzou wesen/ Schaf op you Boer/
En van me Anne zout me worden alle uren verweten/

Ick

Ick hebt verkerft hy get/ick heb in de Schuer ghescheten/
En nochtans wat raet/hoe sal ick dit Varcken best wassen/
'k Weet hy get niet hoe 'k hier best mouwen an sel lassen/
Hoe ben ick oock int fomfelgadt/hoe wil Anne rasen/
Hetse oock gien reen// Paerden guÿt/Waghen guÿt/ hy gat sase/
Alsmen recht sal kallen/ ick ben oock nu altemael Schipper te voet/
Wat besuckte vrou volck/die Nicker loof ick dat het doet/
Dat me soo beseten sot is/wat/ wat/dit is te grof/
Kon ick beget/ick beet me selven de Keel of/
't Is hier Lenten/ en die Ploech moet int Velt/
En ick heb naulÿcx Peerden/noch gheen overschot van ghelt
Om voort eersten weer te koopen/dus bin ick het kÿnt/
En al lÿckewel sel de Ploech niet voort gaen van de wÿnt:
Daerom ick maeck het hoe 'k het maeck/ick moet een gat vyne
Om mÿn blauwe Anne te papen/laet sien 'tmoet wat schyne/
Dat ick seyde dat mÿn Peerden doot waren/sout wel schicken/
Neent pestelency/se sou me vraghen waer benne dan de sticken/
En die loopender heen/dat ick my wel mach beklaghen/
Dan se passen de Juffer al eveliens/als 't vÿfde Wiel de Waghen/
Sou seme mit bangh kyken/ schat ick/niet wel weer gheven/
Een Kous/me Joncker loof ic moet op sulcke dosgies as een Heer leven/
't Was aers ommogelÿck hoe set daer souwe kennen grutten in huys/
Wangt ick hoor se benne daer soo beroyt as ien luys/
En al lykewel sietmen/lykent noch wel Mensuers/
Dan se hebbent soo goet te doen/op een are man sÿn beurs/
Zent her thuys/hoorns op straet denckense is haer een kroon/
Maer dat overslagen/ick bin rechtevoort wel dapper schoon/
'k Mach van een aer wel swyghen/ terwÿl en soo langh/
Ick hier selver sta en prÿck/ met het luyer an me wangh/
Pestilency hoe wil me Gerrit/ qua Neel/en al die quae ruy/
Nou neme te ribsacken/komt dit stuck onger de luy/
Gorter lyden Corneles/ Jan doe'ck lest niet die godlÿcke dreck piep/
Gingh daer raempieren/en soo leelÿcken om de klock riep/
Soo't die verneemt hy selt gien Varckens seggen/ soom menschē moeten
En micke reys hoe louter dat Crÿn Teeuwis me dit sel begroeten/
Om dat ick men mongt lestent van hem soo dapper roerden/
En Claes blaes op sel ooc seggen/heuchtet je wel hoese de vlag voerden
Van Jan Neef de mos/'khad niet iens op die sot egist/
As die hoort dat Teeuwis het buyten de pot epist/
Die selt verseecker verklicken/ en soot die Baljou hoort/
Soo raeck ick hy me soolen wel goet koop op de Poort/
En wort daer vergeetē te water en te broot dat hy me sou doen bereyen/
En krÿgh dan ten lesten noch twie of/twie an / van Delft te Leyen/
En dat sou me op me Ribben an komen/neen dat mallen moet of/
Maer ien troost heb ick/dat is Godt lof/
Dat me Jonckers Wÿf niet vry sou gaen wortet mÿn buert/

En

En sucke eerlijcke luy worden daer op soo licht niet bekeurt/
En soo't lijckwel op mijn regent/ selt op Juffrou druppen/
Daerom sou ick tusschen de druppelen wel duer sluppen/
Maer daer me heb ick noch niet evenwel dat ick begheer/
Wangt me Waghen en me Peerden heb ick dan noch niet weer/
En die binne seecker mier weert as hongdert gulden/
Daerom of ickt Heerschap mit ien dubbelde Lijsbet de ooghen vulde/
En dat ick hem seyde hoe soo ien man was ghevaren/
Moghelijck of hy me dese saeck selve wel sou klaren/
Wangt hy sou deyncken al is dit wel ien rijcke Boer/
Joncker van Grevelinckhuysens Wijf is weer ien Hoer/
En Jonckers Tas het gien gelt/ maer sijn schie het stael in/
Daerom sout wesen/ deckt toe de pot daer is Ael in/
Wangt de Juffer is van goen huyse/ en van groote maghen/
Hy sou deyncken/ ick strijck 'tghelt/ en help de Boer an sijn Wagen/
Dus of ick by hem gingh/ en van veers wat af begon te kallen/
'kSou wel haest hooren/ oft sou willen vallen/
Hy woont noch int Westeynt/ schat ic/ maer 'tis sulcken gragen gast/
Laet ick me liever wat bedeyncken/ eer ick me selven belast/
Want hy kent Teeuwis wel/ en hy weet dat hy moytjens is bestovẽ/
Hy soume ien knop gheven / maer huylende Hoeren / ende lacchende Schouten salmen niet loven/
Daerom wil ick ierst tot Miester Bartelt gaen/ mijn ouwe Avocaet/
En soo 'k hem niet thuys en vin/ geef ic sijn Wijf voort me ien praet/
En daer teughen/ schat ick/ comt hy wel te pas van de Kol/
Maer holla/ men Beurs is rechtevoort al vry wat hol/
Laet sien of ick wel consultatie ghelt ken uyt rien /
Drie groot/ mit ien duyt/ 'kmach hem drie groot mit ien duyt bien/
'tJs seecker ghelt enoch/ voor ien woort of twie te seggen/
Maer hy sel me wel raen/ over wat boech dat ick het sel legghen.

M. Bartel een Advocaet comt uyt, Teeuwis hem siende seyt voort.

Ke daer gants bloet/ ist al elf/ daer comt hy al ree.

M. Bartel. Jst met welsprekentheyt te doen/ quis eloquencij mee/
'kSel de Raets Heeren gaen paepen mit ien fabel flus/
En me perty est nisi pauper diabolus,
Infamindus bestia, een onbegracht bloet/
Diet toch niet anvalt/ wat dat hy oock doet/
Sed ego, die al 'tghelt van de pleyt/ sack in de la du,
Excelleer in wetenschap/ tot in superlativo gradu,
'tPunt van de saeck/ ipse non intelligit, en dat ist alderbest /
Daer dreyt het proces op / hoc opes, hoc labor est,
Bey/ men sel nu Bartel flus sien staen in cervello,
En daer schietme noch al wat in de sin/ toef/ toef/ bello/
Quia notatum dignum est, sal ick het in de mergene noteren /
Est subilissima questio, en raeck oft de Heeren
Selver sellen kommen wen kloeck by gort/ ja medeus amoer,

D   Necesse

Necesse est, dat ick dien bloet eens beschaem/u Boer/
Dien teghen Miester Jan/die toch soo bloos is/
Lestent soo onbeschaemdelijck verhief/
En van de loopen weet hy pas soo veel/as 't Kalf v ande bree mis/
Van die sibi comparan & unem brief/
'k Hebt verslach al wech/'kselt hem voor de volle banck verwypten/
En we hebben sucke Doctoren al mier/of set niet luyt en krypten/
't Is nou al accipamus pecuniam,
Mittamus asinum in patriam,
Benne dan de luy niet wel bewaert mit soo ien leur/
Verum verdicam, nerghens na soo wel as mit ien goet Procureur/
Die ien goet costumier is/en het de Wetten op sen duym/
Wech/wech/met sulcken titel dochter/die vāde rest weet niet ien kruym.

Theeuw. God schen de gec/wel wat noch al mier. M.Ba. Cumjudici primerij ego,
Dat Meester Harmanus by my te ghelijcken is hoc nego,
Et negare est prima Regula Iuris.

Theeuw. Offer voor deseman dan niet ien Dolhuysgen te huer is/
Wat mach hy al prebelen/denck ick/ Latyn of Francoys/
Of beleest hy de Nicker/hy praet niet veul roys/
Nou versta ick hem/nou versta ick hem niet/
Maer na syn facxie lijckt het/hijt wel dapper biet.
'k Merck altijt soo veul wel/dat hy sen selven prijst.

M.Bartel. Een die wat weet/prijsick/dat hijt mit de daet bewijst/
Dits ien verwart kluwen/'ksel te Hoof gaen/en ontwarrent.

Theeuw. Beter datje stijf blaest/dan datje je moygt barrent
Meester Bartelt. M.Bart. Ha grovaert. Theeuw. Wel waerom
Miester Bartelt. M.Bartel. Habe respectum personarum,

Theeuw. Heer Bartelt/hey Joncker Bartel/dan wel hey schat// ick.

M.Bartel. Joncker Bartel/weet Theeuwis soo veel/dat woort dat vat// ick/
Wel wat begeerdy/ quid nisi, 'kwil seggen wat spdy me lastich.

Theeuw. Deuse mensch dunckt me/is al wat quastich/
Heerschap/Heerschap/hy hy iens/ Heerschap maer ien woort.

M.Bertel. Wat wil je segghen/schepter of/ick moet voort.

Theeuw. Sou ickje wel ien reys moghen spreken/Heer Advocaet.

M.Bartel. Rechtevoort niet/het is teghenwoordich te laet/
Toch hebje wat te segghen/dat segt int kort.

Theeuw. Maer sy Heerschap verstaje wel.

M.Bartel. Ja ja een fort/
Ist hier al van 't mael/'kheb wat aers te doen as hier te staen lellen/
Wat hier ghequelt te worden/mit ien diel dronicke vellen/
Gaet legghen slapen as ien man/je bent beschoncken.

Theeuw. Neen ick waeraftich Meester Bartel/ick ben niet droncken/
Ey hoort/ick bidje om gootsien hoort.

M.Battel. Schepter dan of/
Of kenjet niet uyt kroppen/door overvloet van stof.

Theeuw. Maer me Joncker van Orevelinck huysen wil ick segghen.

Wats

M.Bartel. Wats hier te wil ick ſegghen/ 'kmach nou daer niet meer over legghen/
'k Moet na de Rol. Theeuw. Monſuer Advocaet.
M.Bartel. Wel hoe ſtaſe dus.
Theeuw. Ey, ey/ een woortjen/ maer ginder verſtaſeme wel. M.Ba. Adieu tot flus.
Theeuw. Ick ſeljeſeggen/ me Joncker van Grevelinckhuyſen/ die goe Heer.
M.Bartel. Is hy je wat ſchuldich/ ſchelt hem quijt/ en borcht hem niet meer/
't Is ien kalen Voghel/ daer is gien plocken an/
Comt flus tot mynent. Theeuw. Soo deur/ ſoo haelje de pocken dan/
Wat God ſeghen de Lieſten/ is de Kar allien aen je gat gebongen/
Daer benne mier Advocaten/ rechtevoort bender wel ſoo veel Jongen/
Die oock wel weten waer Ooſt leyt hoe wilje ſoo grof gaen/
Men vrient Spieringh doet de Kabbeliau wel of ſlaen/
Je binter allien niet/ verſtaje dat wel vaer:
Om de waerheyt te ſegghen/ ick acht dat de een ſoo veul weet as de aer/
't Is maer die vant krackelen den meeſten hoop//het/
En vant warrighe volck den meeſten loop//het/
Dat is dan de beſte man/ en wat verſtaender de Luy of.
Wat ick hebber/ ick had daer by gat na qualijck gheſproocken/
Waer ick ſoo niet ien lutgien aen hem verbonghen/
Hy ſoumen hier ſoo niet laten ſtaen as ien Jonghen/
Ick ſouje gaen draepen terſtont na Mieſter Jooſt/
Dats alſulcken goen man/ die de bedruckten altijt trooſt/
En gheeſter ten minſten goe moet voor haer ghelt/
Maer me dunckt ick heb de Klock daer al thien ghetelt/
'k Mach de Vent nu voort wachten/ en hooren wat raet hy me gheeft/
Maer al lijckewel ick heb dus langh al me eleeft/
En ick heb van me dommelijcke daghen de Rol noch niet gheſien/
Ofmer wel gaen moet/ ja denck ick/ wat kenneſe meer as me verbien/
En mach icker in/ ſoo ſal ick hem daer/ tot dat hy gedaen heeft wachten/
Dit is de deur/ iſt niet jaet/ ſou ick wel achten/
'k Selder by gord in treen/ hou daer dan dat is ghodwouts/
Se ſellen dencken/ wat Boer komt daer/ mit ien eynt Houts/ (kruys/
Se ſellen om me lachen/ maer wats dan/ de Boeren dragen toch altijt ien
'k Seck/ iſſer niemant in/ gendach/ gendach allegaer/ gendach int Huys.

PAUSE.

De eerſte uytkomſt, vant ~~Derde~~ Deel, is Vierde
Theeuwis, en Meeſter Bartelt

Theeuwis comt en ſeyt aldus.

IS dat de Rol/ 'tmach de Nicker met ſijn Moer/
God ſeghen ons wat hebben de kakelaers daer al remoer/
Is dat ien Huys daermen ter neer leyt de luy haer verſcheel/

14

Overschouwer/ me dunckt daer begint eerst het krackeel/
Benedistus/ ick sou dat in me hooft niet mogen verdraghen/
Tis daer maer/Jae/neen:ick segt/ic ontkent/'kheb me leve daghen/
Sulcken ghetier/ tis wonder hoe dat het de Heere lyen.
Ken ick het verby/ ick sal dat volck wel myen/
En die allijckwel een goedt Avocaet vint/dats een geluckich man/
Maer dieder geen van doen en het/isser noch veel beter an/
Gants krachten/hoe gaettet daer hoogh en laegh/
Tis niet vreemt/al schiender veel dootslaghen inden Haegh/
Daer loopter so veel met het rapier op sy / die vinnen altijt haer luy /
En die met de swarte Tabbaerden die hebben noch al een quaer buy/
Se spreecken balcken aen sticken/ en dat alsoo droogh/
Ic docht altemet/daerme raeckter een met de pisser om hoogh/
Soo asse daer tegen mekaer legghen en hassebassen/
Die mijn soo toesprack/daer zou voorseecker een opsteecker op passen
Daerom was ic van M. Bartels wegen altemet alliens bangh/
Want die me half so veel toesepde/ creegh voorseker een jaepgē in sijn
Of een snee over sijn neus/en dat al eer as hy't wel meende. (wang/
Datjet verstaet goe luy/so mercken de boeren tot ongsent de Eende /
Ick segh niet meer/ se benne daer wel stijf inde beck/
Hebbense half so veel harts nae/ soo hebbense gheen hart ghebreck/
Gingh ick daer een dach vijf of ses an mekaer/ of een weeckgien/
Ick sou dat wel me leeren klaren upt een eeckgien/
Want tisser met seggen te doen/en dat acht ick niet een vijgh/
Wangt alsme yemant wat sept/heb ic het hart niet dat ic swijgh/
En daer by heb ic een paer vuysten/die hangeme soo verhijt los/ (os
Om een haer flenstē icker wel een voor de kop/dat hy vil as een boer.
En daer me schat ick/had ick het recht dan ommers gewonnen/
En met huer asghedaen/ lijckt wordt eerst op sijn best begonnen/
En dan blijftet ten lesten noch wel hanghen aen een spijcker/
De Pleyter mach rijc worden/maer de Advocaet veel rijcker/
Wangt tis niet dan van gelt/gelt/daerse van droomen:
Soo knap as de luy om te crackeelen byer comen/
Vernemense of her beurs vol is of ghelt/
En sooder dan wat sit/en de vueghel wel is ghestelt/
So ist geeft gelt hier voor/geeft gelt daer voor/want de saec gelt jou/.
Tis geeft my dat/tis coopt hem dat/tis schinckt dat me vrou/
Se hebben in beleefthept sulcken aertgien vande grauwe municken/
En in banquetten volgense niet luttick ouse geestelijcke Kurnupten/
Een heele dach wetense de vrye smeer/ (neer/
Hier makense een crackeeltgen/ en daer leggense een crackeeltgen ter
En' tcomt al op de crackeelder an/ want dat volc haer altijt vry telt/
Daerom behoeft de pleyter wel een paertgien Schijtgelt/
En dat en heb ic niet/ daerom wil ic het Hof vlien/
Ten minsten soo veer as ic een wit paerdt can off sien/
Wāt de crackelē groepender as in een potters cleet de luysen nesten.

M. Bartel.

M. Bartelt comt uyt, gaende by hem selven speculeren en tellende op sijn vingeren, den Boer hem siende seyt voort.

Ke daer M. Bartelt/ke daer/ hy het het hooft vol muyse nesten/
Al recht vijf vingeren an een hangt/ dats even gepast.
M. Bartel Imposua contrario me celencium, 'kheb me Cases vast
Convincere omnes, se swegen al/ al segh ic/al die daer waren/
En de Presedent sach me an met een bedaeren/
En dat nerghens aers om as om dat groot verlangen
Dat hy het om me weer te hooren pleyten/ so is me tong gehangen/
Niet een woortgen stuyt ick/ niet een reden gaeter verlooren/
Hic Cicero est, hier is een Cicero herbooren/
Want Cicero heeft soo veel connen doen met syne kallen/
Dat Cæsar opgetrocken tot hooren sijn boec uyt sijn hant liet vallen/
Soo ic ooc maecke door mijn eloquentie cloeck/ (coeck/
Dat de toehoorders blyven sitten gapen/ as een boer na een boecwey
En neffens sulcken graey/ behoort het hooft van een goet Advocaet
Een register te wesen/ daer 'tgantse Iuris in geschreven staet/
Gelijc as dese Cop/ want niemant rept of ic weet waerom/
Pandatat codex is in me besturven/ ende Leges duodecem tabulorum
Berusten maer by my alleen/ & sunt magni moment,
Al segghense datse van cleene waert zijn/ hoc sunt visemetent,
Dat seggen Esels Coppen/ die spijt dat ic sulcx by de handt neem/
Sed scientia non habet inimicum nisi ignorantem:
Dat is de manier soo/ en 'tsel de manier wel blyven/
Al heur roepē is/laet siē wat Barteldus en Baldus vāde saec schryvē
En wat maect dat volc ons aers as een war les/
Daerom/ Ipse ego sum, in mijn saecken Legura interpres,
Dat sal noch eerst blijcken/ dan de tijdt wil noch niet lyen/
Habet ingenium hereticum, uyt mijn comt noch Ketteryen/
En sulcke obolighe uytlegginghe van de wetten/
Daer de hondert duysentse Professor niet eens zou op letten/
Faber wil noch wat segghen / dan tis noch maer een vuyl broergien/
Want int Juris loopt noch wel hondert mael meer schuylhoecken/
Dan se zijn my niet verburghen/ of 'tgaet me buyten me vermoen/
En daerom ist ooc dat ic soo veel meer as andere heb te doen/
Jae meer as ic waer can nemen/ maer datsme geen lust/
Want liet ic me na 'tvolcx sin gebruycken nacht noch dach had ic rust/
Hier van een Joncker/daer van een Coopman/ ginder van een boer/
Die den heelen dach t'onsent/'thuys loopen van de vloer/
Alst blijct/hier staet Teeuwis alree en neemt me waer.
Theeuw. Gendach Heerschap/ Gendach Heer Advocaet. (me't beuren/
M. Bartel. Teeuwis benje daer/wel wat is nou u segghen/laet hooren/nu mach
Flus quamje me daer in me fantasyen steuren/
Want as ic te Hoof gae so heb ic geen tijt/ dat ic met yemant spreec.
Teeuwis. Me docht dat/ dat flus noch wel moytgens bleec/
Je grauwde/ je snaude/ je beet om je staert.

 Je

Je waert soo nors/ ten scheen je niet te yyne waert/
En de saeck daerom dat ick by je coom/ datje dat mient/
Vangt macht an/ daer werdt lichtelijck een nieuwe hoedt an verdient/
En daerom com ick by je/wangt ick hebje van doen/
Jc zouje aers niet comen soecken. M. Bart. Dat ken ick wel vermoen.
Nou wel aen wat isser/wat hebje me te klaghen.
Theeuw. Maer ick bin daer onnosel geraeckt om me paerden/en om me waegen.
M.bartel. Hoe om je paerden en waghen/ wel wat praet is dat/
Heb je dan geholdt teghens de kueren vande stadt.
Theeuw. Een vijch met de diesleyers accordeertmen wel van sulcken leur.
M.bartel. Jae of jy ien kindt doot gereen had/sou dat dan alsoo deur.
Theeuw. Jae een kindt doodt ghereen segh icker tuegen/nou ick mach swijghen.
M.bartel. Neen ick most seggen/sou je goe raet van me kryghen/
Daerom begeer je me hulp/openbaert me watter is.
Theeuw. Wat noot wast mocht ick je vertrouwen maer ick gis/
Dat sy't strackx voor wat nieus sout gaen vertellen.
M.bartel. Hebje se dan verspuelt/of heb je sitten vellen/
Een achtdagen over een boech/daerse blyven staen voor 'tgelach.
Theeuw. Geckje mit me dat sou ick je wel seggen neen seeker/ ick mach
Een vaentie drincken/ maer 'tnachje knoop icker niet aen.
M.bartel. Hebjese so niet verbuert/niet verspuelt/niet verdroncken/wat is het dã/
Hebjese in een Hoerhuys ghelaten/ ye bent toch goet snoeps.
Theeuw. Sus sus by get/je bent te bijster luyt roeps:
Neen ic in gheen hoerhuys/ neen ic seecker/ deghelijcke deegh/
Maer evenwel je praet soo bijster veer niet uyt de weegh/
Toch in gheen perdiel/en is de vrou een hoer/soo isse een hoer met eeren/
'Ken durfje niet meer segghen. M.Bart. Wel wat is dan je begeeren?
Theeuw. Maer goet raet/ en die is duyr/ wat duyvel heb ick ghemaect.
M.bartel. Hebjer dan by gheslapen? Teeuw. Neen/ ick hebber by ghewaect.
M.bartel. Wel Teeuwis ye hebt t'huys een cloeck eyghen wijf/
Dat is seecker te grof: verneemt den officier dit u bedrijf/
Je raeckter verseecker met de helft van ye goedt niet off.
Wel Teeuwis! Teeu. Jae wel Bartelt/is dat dan soo grof?
M.bartel. Voorseecker dat wangt: Ius Canonicus, gaeter fel me duer.
Theeuw. Jc en weet van die brabbelerye niet/noch van you ghekuer/
Jck comhier maer/om datie me goet raet zoudt gheven.
M.bartel. Goe raet is/ datie u mongt toe houdt/ en betert u leven/
En datiet u daghen niet denckt/ en noch veel minder doet.
Theeuw. Moye praet/een mens is vaer/ van vleys en van bloedt:
Dat weet ic ooc wel/ al hou je je soo slecht.
M.bartel. Teeuwis/Teeuwis/je blijft noch al de ouwe knecht:
Selje je dan niet eens beteren/ loopje staegh met de Clap?
Theeuw. Jc beterme as pei: as suer scharbier op den tap.
Maer allijckewel wat racje/ je moet practiseren.
M.bartel. 'Kselder nae soecken/ dan 'ksal niet vinden dat u sal profiteren:
Want de wetten spreeckender allegaer teughen.

So

Teeuwis. Soo segh ick/ dat de Wetten niet een olyecoeck en deughen/
Dan ick gis/ datje 'tnaeuste niet weet/ wat in je boecken al staet:
M.bartel Treckje me wetenschap in twijffel/ soo maeckie me quaet :
Wat ghy babock/ Ick wilie den Officier wel iens op sennen/
En ghetuyghen van u daedt. Teeu. Jae maer ick sout ontkennen.
En hy zou mijn alsoo wel ghelooven as iou.
M.bartel Nou wel an/ houdt ie mongt: maer Teeuwis dese vrou/
Ist een vrye persoon/ of het se oock een man soo ie gist.
Teeuwis. Se hadder altijdt veur een half upr noch ien/ asse niet beter wist.
M.bartel. By go/houdt dan ie mongt/ ick raedtie as een vriendt.
Teeuwis. Jae wel me dunct/ datie raedt me evenwel niet en dient/
Maer allijckewel/ nou slaetje boeckien op/ en siet watter staet.
M.bartel. Voor jou weet ick wel isser niet dan alle quaet /
Maer omje in alles te voldoen/ soo wil icker eens nae lesen/
Nou dock/ je most me lessenaer soo langh wesen/
Tot dat ick het veyn/ ick salder nae soecken.

Teeuwes bockt voor over en luent op sijn stock, M.Bartel
leyt een groot boeck op sijn neck, Teeuwes
seyt als volght.

Soeckje seecker / ic docht dat je al de Latijnse boecken/
Heel en dal van buyten kondt. M.Bartel. Nou wel aen dan staeje vast.
Jen hoort aers niet te doen Teeuwis/ soo wel as dit werck u past/
Je hebt sulcken moyen breen ruggh/ men zouwer wel op ieggen slapen.
Teeuwis. Datje noch seyde/ inde slachtijdt pensen op te schrapen/
Se is moy oock/ hebje de uwe wel esien/
Hoe vaerje kenje wat veynen? M.Bar. Jae ick hebber al ien.
En siet daer vat ick de tweede iupst op syn hooft.
Teeuwis. Wel! wel! dat is ongdiest/ Godt zy ghelooft/
Laet hooren M. Bartelt/ wat goets compter upt?
M.bartel. Niet aers dan dat de Wetten u verclaren voor een guyt/
En datje waert bent (tot exempel van een aer ghestraft.
Teeuwis. Daer is voor my (hoor ick wel) al sobertgiens geschaft.
M. Bartel Alst doet: en Teeuwes/ Canonicam maeckt het al veel quaer.
Teeuwis. Hoe liegtt dien dief sey Harmen teughen syn Vaer:
By get M. Bartelt/ me dunct ye verstaepe de saeck niet wel:
Hoe kent quaer als doodt? M.Bart. En inde Hel
Bock noch wat/ moghelijck vijnd icker noch wel ientgen toe.
Teeuwis. Nou wel an/ haestje wat/ ick bin dit bocken al moe:
By get/ watten sieren Duyvel/ hoe soeet hy by stoelen by bancken/
Ist al de yyne waert/ dat ick hem hier voor zou bedancken/
Onse Keesien ken 'tboec wel lesen/ had ic syn boecken maer upt te sien/
Hy zoume oot haest sulcken Advocaet verstrecken met daer wat in te sië:
Maer hey! hoe vaerje met mecaer/ hoe langh sal ic dus staen?
M.bartel. Nou nou/ wacht noch een ooghenblick/ terstont ist ghedaen/
Maer de Vrou die u paerden het/ sal ic oock wel dienente kennen/
Om seeckere redenen.

Jae

Theeuw. Ja om ons alle bey mit jou spytighe tong te schennen/
Of om deselfde Borstel (Heerschap) om te brouwen/
Theeuw. En as 'tnest volgebroet was/mijn voor de schuldige man te houwen.
M.Bartel. Neen seecker/'tseije hiel dienstich wesen in je saeck.
Theeuw. Wel as jese al noemde/soo wast al ien raeck/
Ofjese kenne sout/maer al lijckewel dienjet te weten/ (ten/
'kWiltje wel seggen/maer duymgen op/'kheb huydē ochtent ontbe=
Tot me Joncker van Grevelinckhuysen/dat me wel rout/
Verstaje wel/ick breng haer alle Jaers een Wagen met Hout/
Datse teghen de Winter te droghen legghen op Solder /
En verstaje/ick creech daer alsulcken kittelingh in me Kolder/
Dat ick me niet bergen con/je verstaet wel wat me deerde/
En 'tschijnt wel dat het vrou mensch daer 'tselfde begeerde/
Wat wil ickje seggen/me Peerden en me Waghen verdient.
M.Bartel. Ick schric dat ic het hoor/'kdenc niet datje de Juffrou mient.
Theeuw. Jc doe seker. M.Bart. Doeje noch seker. The. Ja ic/ sowaer as ic leef/
M.Bartel. Jou Rabaut dat is me Nicht. The. Geluc dan/so binje dan me Neef/
Daer bin ick blijdt om seecker/soo veel te beter seljet swyghen.
M.Bartel. Nou ick de draet heb/sel ick het Klouwen wel crygen/
Had icker tuygh by Voghel/'twas mijn duysent Guldens waert.
Theeuw. En nowjese niet en hebt/hebje ien gladden Ael by de staert/
Ke hy toch o lieve knecht/hoe sweet jy/
Weetje aers gien raet te gheven/soo brengt dan vry
Al je Boecken te coop/en laetje voorts broets broen/
'kWeet je ruyltse an suyckerde erreten/in ien Apteeckers Winckel/
Daer sullense om Peperhuysgens of te maken noch wat goet doen/
En comje opt lant/in ien half uer wordje ien volcomen Kinckel.
M.Bartel. Jou guyt/ick selje ien duerwaerder senden/en dat eer niet langh.
Theeuw. Ke daer maet/ soo crijcht hy wel te pas ien snee in sen Wang.

De tvveede uytkomst vant Vierde Deel, is Bely, Iuffrou, en de twee Bedelaers.

Beely alleen seyt.

WAer mach de paerde tuyssier blyvē/ 'kheb hem noch niet vernomē
En 'tis op het tipje dat me Joncker van de Jacht sel comen/
En deuse Paerden dienen we wel ierst quijt te wesen/
Sou Jan Soetelaer (denck ick) wel voor mijn verwyten vresen/
Om dat hy hem van mijn soo leelijck liet bedrieghen.

Twee Bedelaers comen uyt, Bely die siende, seyt voort.

Maer siet toch wat comen hier toch voor twie bare vogels vlieghen/
Dits de rechte slach/ ien eerlijck bedelerijtjen/
Kijck toch ien mannetgen mit ien Wijfgen/ ien sijtjen mit ien hijtjen/
De kleederen gheschort/de middel ghegort/en 'thooft bebongen/
En elck ien krijt Korf op de rugh/ vol kale Jonghen/

Wel

Wel wat moghen dit toch weſen voor gheſellen/
't Schynen wel Luycker Walen/ die nou loopen kokerellen/
Die hier met ien krÿdt Ben comen int Landt/
En blyven onn voort al haer leven aen de handt/
Ten is niet wonder/ want ſe ſien hier het volcks groot erbarmen/
Over de behoefcighen/ en by namen over de vreemde Armen/
De miltheyt oock van de Huyſſitten/ en groote giften van de Gemeent/
Lockt het Landt vol van dit volck/ en grift in haer ghebeent
De luyheyt/ oorſaeck van haer grootſte ghebreck/
Dan wat leyter mÿn aen/ ben ick oock gheck/
Dan wat roertet mÿn winnen/ waer of datſet gheven/ aſter ſlechs is/
En dat het der is/ is ondieft/ want ick bent ongheluc ooc niet mis/
Lichtelÿc coom ick te hylicken an den eenen bloet of den aer /
En dā ſout al goet ſingē weſen/ Huyſſittē vaer/ hier comt noch ien paer.

Iuſfrou comt uyt, Bely haer ſiende ſeyt voort
als volcht.

Wel wat of me Vrou hebben wil/ datſe ſoo comt as de Bruyt prÿcken.

Iuſfrou. Daer en comt (ſie ick wel) niemant van uptkÿcken/
Souwer dat Meyſgen wel gheweeſt hebben/ wat ick denck jaſe/
Hetſer bootſchap ooc qualÿc ghedaen/ bygot ic ſlaſe
Datſe voor mÿn voeten blÿft legghen/ die vuyle pry.

Bely. 't Is beſt dat ick men hier wat ga houwen an d'een zy/
Om te hooren hoe datſe al ghenoecht/ die goe Vrou/
Sus/ ſus. Iuſfrou. Ja wel me Hart barſten wil van rou/
Soo deſe Vent niet comt en coopt die Paerden/
Was hy hier maer/ ick gafſe hem half beneden de waerden/
Soo ben icker mee verleghen/ want het wort ſchier doncker/
Soo dat ick aers niet vrees/ as dat me Joncker
Haeſt thuys ſel comen/ en vindenſe hier noch op ſtal/
Soo heb ick dan van deſe moye buyt niemendal/
En dat ſel altemael by onſe Bely ſchult toe komen/
En is dat ſoo Bely/ hoe wilje dan van den Droes dromen/
'k Hebber wel eer gheſmeten/ maer ick ſouwer nou wel aers ſlaen.

Bely. Rechtevoort ſoumen wel ien Ey in me Vrouws neers braen/
Soo bangh iſſe in haer gadt/ en ſe het oock wel reen/
Wangt 'tſelfde dat ſy vreeſt/ dat leyt mÿn ooc op de leen/ (hoorden/
Want miſt haer anſlach/ 't was niet wonder datmenſe doort hiele Lant
Maer eerſe de ſchult op mÿn leyt/ wil ic me gaen verantwoorden/
Ten comt ſeecker by my niet toe dat de Crÿgh ſoo langh duert.

Iuſfrou. Wel Beely loopje hier larrpen by de buert/
En vergeetje je bootſchap/ wat gedt ſeghen ons gaet toch voort.

Bely. O lieve Vrou 'k heb al je clachten al ghehoort/
Seecker Vrou datje dat mient/ dat ie in myn achterlooſheyt quelt/
Je hebt onghelÿck/ want ick heb de bootſchap al beſtelt/
En 'tis rechtevoort wel ien half uer gheleen/
'k Volgie terſtont ſeyde hy/ gaje maer voor heen/

E 'k Selder

'k Selder noch alsoo haest wesen als jy/die rechte Schavuyt.
Iuffrou. En al lijckewel en comt hy noch niet/wat of dit dan beduyt/
Of hy wel mienen sou/denck ick/datmen met hem geckt.
Bely. Wat ien struys/comt strack seyd ick hier/mit de Beurs wel gespeckt/
En ick seyd hem noch wat int oor/soo dat hy en sal//wis
Niet achter blyven/ten sy hy altemael mal//is/
Dus weest gherust Vrou/noch maecktje daerom niet bedroeft.
Iuffrou. Wat noot ist/heb ick het lock/dat me Joncker noch wat vertoeft/
En dat die flus niet en comt op het slach.
Bely. Gien sorgh/die sit nu al ergheus in ien droncken ghelach/
Die selje te nacht by doncker mit het volle Schip comen stooten an/
Of soo hy 'techter laet/en dat het niet vlooten can/
Sel hyt wel erghens struycken onder weech.
Iuffrou. Dat ick al lijckewel de tijngh soo ien reys creegh/
Dat hy erghens ghesnevelt was in ien drooghe sloot/
Arme bloet 'ksoume noch al wat bedroeven in sijn doot.
Bely. Hadje dat lock/soo waer jyer mit ien of verlost/
Waer je hem seecker soo quijt upt de kost/
O Vrou soo behoefden je niet ien kruym te schromen.
Iuffrou. 't Is oock waer/'klegh hem my noch al voor ien aer thuys te comen/
Hy draecht al te goen sorgh voor sijn jonghe leven/
Ken wensten aers niet/as datse nou soo langh achter bleven/
Tot dat ick dese Paerden van stal maer quijt waer/
Dat me dese anslach misluckte / 'ksegh dattet de grootste spijt waer/
Diemen van sen leven sou moghen schien/en oock groote schandt.
Bely. Had Soetelaer de Paerden slechs/ en sy 'tghelt in u hant/
Wil icker liever noch iens gaen stappen heen.
Iuffrou. Ken weet niet. Bely. Wel wat segje/seghje jae of neen/
'k Sel hem wel mee brenghen/dien besuckten bloet.
Iuffrou. Wel ja gaet heen/maer slaet dat in/misschien of je'm ontmoet/
En laet hy toch mee gaen/'kselje op me Camer sitten verbeyen.

Iuffrou gaet binnen, en Bely blijft buyten,
ende seyt.

Ist dat dese anslach mist/hoe wil me Vrou schreyen/
En ast soo locken wil/wat isser teghens te doen/
Nou wel an ick mach me al lijckewel wat spoen/
En besien dat ick mijn dinghen wel beschick/wangt 'tis tijdt/
En soot wel lockt/ist oock mijn eyghen profijt.

Twee bedelaers komen uyt, Bely dees siende,
seyt voort.

Kijck hier staen dese twee Bedelaers noch/wat osse sellen anrechten/
Wel wat osse voor hebben/'tiijct of 't Wijf wou tegen de man vechten/
Neense seecker/wat hebben dees twee Liefjens vuer.

D'een Bedelaer.

Knap/knap/al onse best nae ginder/daer stater een voor duer/
Vryster wiste we datwe wat souwen crygen/

Soo

Soo souwe we iens singhen/maer aers willewe swyghen/
En soecken are luy die onse sangh behaecht.
Bely. Wel singht op vry/wel waer nae of je dat vraecht/
Klinckt het mee wel in me ooren/soo hoor ickje uyt/
En soot me niet wel gaet/soo danck ickje of met ien duyt.

D'andere Bedelaer.

Wat voor ien Lietje hoorje liefsts/van jou of van je Vryer.
Bely. Vraechje dat: van me lief/soo word ick vrolijcker en veel blyer:
Wangt dat is al 'tloc dat ick noch verwacht/
Moghelijck of ic noch door hem word gheacht/
Maer soo langh as ick allien blijf/word ic niet meer mans/
Van ien Vryer verwacht ic noch ien onversien cans.

De Bedelaers beginnen te singhen,

int bywesen van Beely.

DE Vastelavont crygen wy// help houwen help knoopen/
Sta nu ghy jonge Knaepjes by/en Maegdekens met hopẽ/
Besetse met ghelijcker handt/
En laetse niet dra gaen van hier// maer slaet te vier
De Pan an elcken kandt.

Backt Wafels en Pankoecken vet/ooc Yser Koecken mede/
Diemen opt lest op Tafel sedt//mit ander leckerhede/
Dees tijdt en comt maer iens int Jaer/
Daerom ghebruyckt terwijl ghy meucht//u Jonge Jeugt/
En hout u by me kaer.

Eer u d'anstaende tijt wangunt/die geen geneucht mach lydẽ/
Belegt de knoop indien ghy keunt// of soo 'tniet wil gedyen/
Soo denckt ic bint ooc niet alleen
Diet block van minnen slepen gae//vraecht daer niet nae
Al loopje ien blauwe scheen.

Want Vrypers eer dat niet beblect/want goe raet is daer tegẽ/
Een swarte Kous daer over treckt/dus zijt niet iens verlegen/
Soo schoone Schepen comen an/
Alser van Lande varen af//ist Meysien straf/
Spant nae ien ander dan.

Men kent soo licht verbeuren niet//in dese Copper daghen/
V Liefsgien sal haer steuren niet//nu meugdijt vrolijck vraghen/
'tGaet met de Vastelavont deur/
Al loopje met de nar ghekapt//en slordich clapt/
Van 'teen en 'tander leur.

Aensiet eens dese Itales bendt de vuyle drupt stofferen/
Sy loopen mommen onbekendt in omgekeerde kleren/
Sy spelen op een roeste tangh/
En drillen opt ghebom van't schot of rommel pot/
Met berrevoetsche sangh.

Som rollen 'tclootgen om de stadt/men siet het turfgen rapen/
En drincken haer dan vol en sadt/ som commender met apen/
Die brenghen vreemde grillen voort/
Se comen danssen op de straet as 'tveeltgen gaet/
En buytelen om een koordt.

U hoeden rondom dight bekleedt/ met lecker hoender bouten/
De varckens billen niet vergeet/ al zijnse wat ghesouten/
En an u halsen kransen maeckt/
Van worsten en sausysen veel/ ghepepert eel/
Daer wel een dronck op smaeckt.

De maeghdekens met ranckjes loont/ van pancoecken en vladẽ/
Waer me men haer verdiensten loont/schaf op ghesoen ghebraden/
En viert de Vastelavonts dach/
Want daer nae comt met druck belaen/ de Vasten aen/
Die gheen wit sien en mach.

Op hoop offe nae dese tijdt/ die daer verbiet te trouwen/
U jonnen mocht/ dat ghy haer vrijt om voor u lief te houwen/
En alsoo met haer wil en danck
Vercrygen u ghewenst begeer/ In deught en eer/
Aen haer u leven lanck.

Bely seyt.

Wel loopje dus 'theele langt deur/ en singje over al/
En geefie elck ien wat/ soo ben ick wel mal
Dat ic hier ligh en wroet om sulcken cleynen huer.

De een Bedelaer.

Laetje dat niet verdrieten/ 'tvalt ons wel dapper suer/
Isser yemant die ons een duyt geeft/ of een luer/
Daer wysender ons veel met een Godhelpie duer/
Dan hier gaetet reijckes toe/ Godt danck en lof.

Bely. Ick hoor wel watter af is/ Je raet al de luy je neering of/
En maeck ser teghen: hoe nae meenje datse u sullen ongergaen

De ander bedelaer.

Wel willewe ruylen? Bely. 'k Moet me daer op noch wat beraen.
Maer jey luy/ waer gaeje nou heen/ asje tijt van hier.

De een bedelaer.

Waer nae Vlaenderen/ en in Brabant/ en in dat quartier.

Dan

Dan comen de goe Hollanders daer met hopen
Om teghen Paesschen te biechten / en de vozmboeck te laten knoopen /
Och die sien dan soo devoot/ datjet u leve daghen niet ghelooft/
Doe'ck het eerst sach meend ick/datse allegaer met pijn int hooft
Waren ghequelt/ daer nae begon ick beter te leeren:
Want ick hoozde van de luy/dat Heeroom dat het gaen practiseren/
Om 'tvolcx ghelt te crygen in sijn onversadelijcke kist.
Bely. Je hanght de huyck na de wijndt/ hier bin je Geus en ginder Papist/
Asje in Brabant comt/soo groetme de Dzyers daer allegaer.

De ander bedelaer.

Dat selle'we wel doen/ addieu tot op een ander Jaer.

PAUSE.

De eerste uytcomst vant vijfde deel, is

Teeuwis den Boer alleen.

DIe verbribbelde Jonghe/ waer heb ic die Lecker nou verloozen/
'k Heb hem over al loopen soecken/en nergens can ic wat van hem hoozen/
'k Heb hem om laten roepen dooz de hieleistadt/en niemant en weter off/
En ick weet niet beter of hy was flus noch mit me op het Hoff/
Of zou hy daer wel nae de Vaendels denck ick staen blyven gapen/
Ghelijck een goet Heer lestent/die soo sijn Vaer en moer gisten/
Inde Kerc gegaen was/ asse trouwen niet beter wisten/
Dan hy quam snachts niet t'huys/ soo datse dachten/
Dat hy daer in slaep ghevallen was/dan does'em smozghens sochten/
Vongense niemant minder/ as haer lieve suentgen
Maer haddense saerendaeghs noch ghegaen tot swarte Teuntgien/
Ginder op het Spuy/ se hadden daer wel ghevonden haer lieve kindt/
Dats trouwen me een kerc/ dan daermē de heyligen met hoepen bindt/
En de koster houter duyven op Solder/wat ken hy mackelijcker doen/
En wat de Koster doet/weet al 'tvolck wel van mijn fatsoen/
Selden marcktdach coom ic inden Haegh/ ofick bin daer vrolijck/
Maer de Schelmse Jonghe/ segh ick/ die besuchte Molijck/
Die selme nu hier oock comen maken swaricheyt/
Dan met me waghen en paerden heb ic meer me waricheyt/
Wangt se kosten me oock al vry wat meer as hy/
'k Mistender noch gaeren een half dozijn met de moer daer by/
'k Las iens in ien Almanach/ Weeldigh man songder wijff/
Dat stong me soo wel an/me vyndt toch wel sijn gherijf
Soo hier soo daer/een mensch vint over al noch degelijcke luy na sijn sin
Tis een costelijcke tijdt/self winckel op te setten/ het al vry wat in/
Dat vernemen de jonghe Snyers wel/ die 'tnaepen eerst opsetten/
En datset eerst wat beter nae vernamen met een goet opletten

 eenighe

Eenighe zouwender trouwen nae myn plomp vermoen/
Soo rueckeloos niet me duer gaen asse nou wel doen/
'kZou aere wel berispen/en daer beschepdelijc af praten/
Wist ic waer ick me selve soo lang zou laten:
Maer me Keesje lijckewel is hy nerghens/ waer of ick hem dan soeck
Hoe louter heb ick van dagh gheweest hier om me pancoeck/
't Selme wel heughen/ al leefde ic hondert Jaer nae den dach.

M.Bartelt comt uyt, den boer hem siende
seyt voort.

Gans bloet me docht ick M. Bartelt weer sach/
Zou hy me wel burgher connen maken.

M.Bartelt seyt teghen twee ghetuyghen, die wat
houdende aen d'een sy.

Houd je soo langh aen d'een sy.

Theeuw. Hy isser alleen niet/ daer isser noch twee drie by/
Zouwent wel dienaers wesen/ denc ic/ van de Procureur/
Dieme hier grabbelen zouwen/ voor me Jonckers deur.

M.Bartel. Ten is niet noodigh/dan ic selje de leus wel gheven/
Houdje hier slechs ontrent/ daer is niet aen bedreven/
k Selt moghelijc met ghemac wel claren/toch soo ic soo niet en can/
Soo weet icje altijdt te roepen/soo tastje hem dan an/
We sellen hem een vrees an jaghen/ ic zweer hem dat/
En cloppen hem een deel ghelts uyt sijn gat/
En wat wyder van cryghen dat sellewe verslempen/
We sellen hem met een Rechts gheleerde soo wat leeren schempen/
Maer de Camer most dicht wesen / we hebben immers allegaer een sin.

Theeuw. Tis best datje Kaes coopt/ daer is gien bien in.

M.Bartel. Sus Keesjen/'ktree met een authoriteyt na'em toe/ houdtje byder hant.

Theeuw. Een/ twee/ drie treetgens in een saciertgen/ 'tvierde op de cant.

Teeuwis cruypt in een hoeck, M.Bartelt dat siende.
seyt.

Hic sibi Confstius cruypt in een hoeck /
Troc hy sijn schouwers noch wat op hy raeckte wel heel in sijn broeck
Die'm nou tot onger sijn armen al comt/ 'tvalt hem wel suer/
Sie een reys/ hy crimpt/daer comt altemet een drollighe postuer/
Hy siet wel dat het hem ghelt/dan hy en weet niet waer heen/
Ombeschoften Keeckel/ordsis voor dē dach/hier voor den dach ghy Veen
Voor den dach Teeuwis/nou as ien man/comt daer uyt de stoep/
Het de Karel 't Popelecy dat hy niet hoort hoe ick roep:
Teeuwis/ Teeuwis segh ick/ wat ick roep tis al verlooren/
Laet sien iens ksel hem van daer halen by de ooren:
Wat mach den Kekel voor hebben:nou as een man: Voor den dach hier:
Hoe wel ick verstuert ben evenwel dunctme ick lach schier.
Nam abstupuit: siet hy is schier doodt van vrees/
In een langen tabbaert vrienden/ ghelijck as dees
Is ontsigh niet reden: want de gheleerthept/ho de geleerthept!

Maer

Maer door de gheleerden werden Landen en steden geregeert.
Theeuw. Jae as dan de gheleerde lup wijs bennen/ wort het wel bestiert:
Tot redgeren is een half geleerden dat een hiele wyse Baes// is/
Bequamer/ as een hiel gheleerde/ dat een half backen dwaes//is.
M.Bartel. Wel Teeuwis/ick docht datje betovert waert/en datje niet hoorden/
kenje spreken? Teeu. Jae'ck God danc/door de cracht van u woordē.
Nou lieve M.Bartelt leestme toch wat inje boeckie/
Wangt de gheleertheyt isme rechte voort een eertich doeckje:
Och ick krijgh elcken oogenblieck schier een hardt vang/
Lieve M.Bartelt/ wat is mijn dit een duere martgang:
'kHad al t'huys gheweest/ maer mijn lieve jonghe Keesje/
Dat soete Jongetgien was alsulcken Geesje
Dat is ghenochtent hier mitme ghecomen in stee.
En ick ben de Jonghen quijt/ nou ick hem eens breng me.
M.Bartel Dit sy praten om me jou schelmerp te slaen upt het hooft.
Neen seeker M.Bartelt/ick bid je dat je me gelooft/
Daerom stae'ck hier en neem hem waer gelijck een vaer behoordt/
'kHeb laten omroepen dat die'm vindt sou brenghen aende Jonckers (poordt
M.Bartel Hoe't is of niet 'tis alleens/ick heb inde sin/
Me Joncker te gaen openbaeren/jou en de juffers min/
En dat hy dan jou om te straffen dese bloedt//schandt/
By de kop doe vatten/en soo hijt dan goet//vandt/
Sou ick jou doen setten t'Amsterdam int tuchthuys.
Theeuw. Je mocht de nicker/loopt alje best met dat gerucht//thuys/
Me Joncker gans bloet/me Joncker ick bid je houdt je mongt/
Pestilency weesje maer een goet gesel/ 'kselje terstongt/
Een paer ouwe Nobels passen/datje swijcht.
M. Bartel Knap haest je dan eer me Joncker siet dat jese krijcht.

Den Ioncker comt vande jacht, Teeuwis hem-
siende seydt.

Ackermenten hy is ons te dicht op't lijf/
M.Bartelt/ M.Bartelt/neēt me hiele tas/ maer rept niet vant wijf/
Neemt me tas seg ic met gelt met al/ over achtdagen koom ic je weer (by
En haelt de rest weerom/maer spreeckt een woortgien int vly/
Maer laet my mit men Heer begaen/'ksel hem een knoep gheven.

De tvveede uytkomst van't vijfde deel, is Ioncker Barent, Krijn, Teeuwis, Meester Bartel, ende de Ionckers vrou: der Ioncker seyt.

EEn exercitioens des Jechtens vallit mi te swoor/ic verfoep'tleben
Vondem gestodigen joger on recommandier das de jonge venten/
Krijn toe/du sie eyn mool wa sundt do voor zwie venten/
Mijn grouwelt sijndt moorders/ on wen ich dat wust/

Soo

So sol ich spancieren goon/ und vernemen mir lust/
Wat zijnt voor ghesellen Crijn hie her du loer.
Krijn. D'een is Meester Bartel je Neef/en d'aer is Theeuwis de Boer.
Ioncker. O keyn mangel/ 'k wert toe en goon 'tseyn hupsche borsten/
Ponsoer mon Cosin/ we sien ij wie tswey dwosen/
Wet mangelt dijn Teeuwis/ woor vom gen ij niet in huys/
Theeuw. In huys gaen Heerschap/ jae ick mocht de Droes/
Ic coom hier flus met ien Waeghen Houts/
En om wat krom hout dat daer in is ghedwouts/
Is Juffer soo versteurt datseme Ros noch Waghen wil gheven/
Dunckt je dat wel reen/ of we de saeck nou aen men Heer bleven/
En dat het die nou selver maeckt soo ast hoort/
Hadmen Heer niet ghecomen/soo sou Miester Bartelt 'twoort
By mee Vrou voor mijn hebben ghedaen.
Ioncker. Keyn manghel Theeuwis/ keyn mangel. Theeu. Sel jese dan ontslaen.
Ioncker. Jo warlich inder ijl/ Krijn saghet dijn Vrou datse in stunt
Hie by me cueme men ij datse dijn Rosse wil holden.
Theeuw. Jae soo hadset ghemundt.
Ioncker. Neyn meynder zielen/ do toe isse jo tho vroom.
M.Bartel. Dat segh ick oock al/ se doetet om hem een schroom
En een angst an te jaghen/ en om wat met hem te druylen.
Ioncker. Jae wisselijck/ wat sunt de Boeren hie voor uylen.

Iuffrou komt uyt, en seyt.

Wat seghje van dien schelm/ wellecom mijn harts lieve Joncker/
Bonjoer mijn Cousijn/ wel Teeuwis 't woort immers al doncker/
Benje noch niet na huys/ wat comse hier noch vraghen.
Teeuwis. Ey/ ey Juffer/ gheeft me me Ros en me Waghen/
'k Selje inde are weec voor 't Krom hout recht hout brenghen.
Iuffrou. Dese reys mach ick het doen/ dan ick selt niet meer ghehenghen/
Jou Kromhout t'ontfanghen/ dat heb ick voorghenomen.
Teeuwis. 'tKromhout brant soo wel alst recht, alst by de vyer kan komen,
Laetje aers niet wijs maecken/ mijn waer is goet/
Je sellet je noch beclaghen/ dat jyer niet meer van op doet/
Voorseecker gaje op ien aer Jaer al weer an.
Ioncker. Jo warlich Teeuwis dijn Holt is goet/ wy wollen do me van/
Du bist den olden Knecht/ i wette hoet huert.
Theeuw. Ja me Juffer weet het ooc wel/ maer 'tis nu huer buert
Datse me wat neemt te quellen/ maer comtet iens slaegs/
'k Sel me niet staen of ic mal was/ 'kleer nou wel Haegs/
By gat me Joncker jy bint noch ien eelen Baes/
Daer vuer sel ickje ieus gaen bestellen ien excellente Haes/
Je sout iens uytcomen/ se houwen bij onsent mit hoopen/
Maer toch/ 't woort tijdt dat ic na huys toe ga loopen/
Eerme de nacht bevalt/ dus allegaer ghenevent/
Meester Bartelt ien woortjen/ Calie la bocca seyt Jan.
M.Bartel. Hebt daer gien sorgh voor/ wat binje veur een Man.

Hoort

Theeuw. Hoort/hebje niet ien halve gulden/of ien dingh voor me te l'een/
Je hebt me Tas/en ick en heb niet ien penningh aen ghelt.
M.bartel. Ick sal sien. Theeu. As ick wegh ga/ sel ick je comen geven de hangt/
Outether dan met ien abelhept in/ je hebt toch me Tas te pangt.
Krijn comt en seyt.
Heerschap 'kheb Teeuwis en wagen en Paerden die hier waren ge-
Al weer gereet geset/ gelijck ijs terstont bevalt. (stalt/
Ioncker. Dats goor wol/ du bist mir epn rechtschaffen ghesel/
Gohen Teeuwis en doe dus als jes plege. T. Dat beloof icje dat ic sel/
Je bent bpget ien openboorstich mensch/'kmeen jou men Heer/
Ip Juffer so as je dat Kromhout bevalt / so coopt me Crõhout weer.
Iuffrou. 't Is wel Teeuwis/je maeckt ons hier al vrp wat spoocks/
Maeckje om de Wagen en Paerden seecker soo veel roocks/
Datje Bartel Neef daerom al herwaert jaecht/
'kHadjese wel ghegheven hadjer maer iens om ghevraecht/
Wat maeckt ons dese Keeckel hier gheraes/dese soete vaer/
Een Boer maeckt meer spuls as tien steelup op me kaer/
Dat blijckt hier wel/want van dees iene Boer woelt het spel.
Theeuw. Niet waer Juffer/en die wat crijcht die voeltet wel/
Je bent noch al blijt toe/ as de rasende Boeren wat comen brenghen.
Iuffrou. Nou maecktje van hier/we mogen jou geraes hier niet gehengen/
Je bent ien pot boef/en ien doortrapte loose Boer.
Theeuw. Weetje wat je bint Juffer/ien vuyle loose Hoer/
Hadieu Meester Bartel/Hadieu Juffer/Hadieu men Heer/
Hadieu allegaer. De Boer gaet in, Ioncker seyt.
Adieu Teeuwis/adieu Compeer.
M.bartel. Ist Compeer/Cousijn/of geefje me dat toe op den hoop.
Ioncker. Neen tis Comweer/Cousijn/ic hiel sijn leste kint te doop.
M.bartel. Tous les gentils hommes sont Cosins, toute moines freres,
Tous les vilains & Cokins sont Comperes.
Dat hebben de Francopsen ghemeenlijck in den mont.
Adieu mijn Cosijn. Ion. Wo toe so balt. M.ba. Maer ic moet terstont
Op ien comparicij wesen/bp eenighe lupden van staet/
Salvete ergo. Iuffr. Tot weersiens toe/Godt geef dat het u wel gaet/
Wy willen u niet verletten/terwijlt nu u uer is.
Ioncker. Plus valet flemp fluris quam tota sciencia Iuris.
Desse Keerels sepnt eplingh hepm doet was mit fessen is to stichten/
Wen ich epn Soon had/ er sol mijnder zielen studieren im richten.
Sy gaen ghelijckelijck binnen, Keesjen comt uyt, en seyt.
Hier coom ick recht voor me Jonckers deur sie ick aers wel/
Jaeck seecker/nu hoop ick ommers dat ick sel
By me Vaertgien comen/dieme in alle hoecken
En Winckels van de Stadt het loopen soecken/
Lieven Heer hoe bangh heb ick ghewéest/en in watten ghetreur/
Ke daer sie ick wel te pas me Juffer veur de deur/
Die sel ick gaen vraghen/ofter me Vaertgien noch is/
E Juffe-

Iuffer is me Vaer hier. Iuff. Neen hy Keesgien/maer ick gis
Dat jem an onse achter poort moghelijck noch selt sien.
Keesjen. Genacht dan Iuffer. Iuff. Hoort Keesjen hoort/ segje vaertjen met ien
Dat Iuffer seyt datje altemet iens om huer sout dencken/
En dat jer dat brengen sout/dat jer belooft hebt te schencken.
Keesjen. Wel/maer ic heb me moer wel hooren seggen/dat me Vaer sijn bueren
Hondert mael meer belooft het/as hy macht het te gheven.
Iuffrou. Soo/soo heb ic dan anje Vaer hoor ic wel gien huel.
Keesjen. Neen je/hy gheeft niet/dats in beyde handen even vuel.
Iuffrou. 't Is wel dan snappertjen/segtje vaertje genacht/ doet je bootschap te
Keesjen. 'k Selt wel doen Iuffer/genacht van spuent wegen. (degen.
Iuffrou. Ick bin daer wel dapper duergestreken van ien Boer/
Maer nusselheit wat bloet dat icker weer iens me loer/
Die'ck dese streeck in de rechte breng/ nou 'tselme wel heughen/
'k Mach dencken daer is gien ongeluck/ of daer is ien geluck teughen.

De derde uytkomst, vant Vijfde deel, is Ian Soetelaer, Meester Bartel, een Rederijcker, en twee Sangers,

Ian Soetelaer alleen zijnde, seyt.

Daer sel ien koopgien an wesen/want gelt ist dat haer schort/
'k Heb altijt hondert guldē me nomē/ en coom ic noch wat te cort/
Dat sel icker wel sennen/want ick en ghehengniet
Datse men yemant ontsnapt/ick gaje van de kreng niet/
Want 'tis reen dat elck sijn neerstichept doet/
Om wat te winnen/en op dit half ghestoolen goet
Ist beste profijt/daerom loopender soo veel na ruyckeu/
Dieder by get soo graeg op binnen/as ien Wou op ien Kuyckeu/
En op dese coop is voorseecker ien sentjen winst/
Altijt ien derdendeel/dat is het alderminst/
Paerde Tuysschers wetent in de Werelt gien groover boeven/
Dan ick moest wel letten op bossen/ gallen/spatten/ en overhoeven/
Al zijnser niet/'kmoet het evenwel segghen/want wy zijn gewent alle
gaer te lieghen/
Want de Roskam is soo eel/hy sou sijn eyghen Vaer bedrieghen/
We sellender genoech toe seggen/ en comter dan ien bloet en mient al
Die wort dan so louter bedroelt/songer aers gadt/ (waers dat
En coopt door anprysen ien Peert dat al te duer te geef//is/
Maer ick hoor dat deuse Iuffer al ien arghe teef//is/
En datse alsoo wel een boefken as ien boef huer.

Meester Barrelt comt met eenige andere uyt, Ian Soetelaer haer siende, seyt voort.

Holla/ wat braetvogels comen ginder alree voor de duer/.
't Is Monsuer Roemer/en d'aer Geen lant/die Voghel is soo dartel/
Kyck hier/de derde is ien Advocaet Meester Bartel /
Dese lup bennen alle gaer harich/ hier komt de Roskam by me kaer /

Bonne

Bonne vie Meſsieurs, bonne vie, wel van waer kom jy allegaer.
M. Bertel Wy comen van ien avontuertjen. I.Soet. En ic ſouder garen om uyt/
Tot me Joncker van Grevelinckhuysen is rechtevoort buyt/
En groot profijt voor my te halen/ſo ick verſtae door de meyt/
Want de Juffer hetſe tot onſent gheſonden/en me gheſeyt/
Dat ick daer iens ſou komen/ want ſe had twee goe Paerden op ſtal/
Dieſe garen vercoopen ſou/en dats ien dingh daer an ick vermal/
Al wat ick in de werelt heb/maer hier meen ick is profijt.
M. Bartel Je comt al te laet. Ian Soetelaer. Al te laet.
M.Bartel. Jae te laet. Ian Soetelaer. Dat waer ſpijt/
Of geckſe met me/'kweet datſer terſtont noch waren.
M,bartel. Dats waer/maer ſe is ſoo nu met deſe Paerden ghevaren/
'kStae't hier vaſt teghen deſe Prieſters en vertel :
Huye nochtent komter ien Boer ſoo ien ſijn gheſel
Met ien Wagen houts/en de Juffer is ſoo wat goet ſoens/
En den Huyſman ſoo 'tſcheen luſten oock wel wat groens/
Wat wil ickje veel ſegghen. I.Soet. Houtet niet verhoolen.
M.bartel. Vn bon entendeur ne faut qui un demiparole.
I.Soetel. Hoe na kregenſe in me kaer ſoo wat behaghen?
M.bartel. Soo iſt/en quijt was den Boer daer mee ſijn Ros en Waghen.
Ian Soet. Dat is de rechte ſlach/dat hiet loeren/
Soo moet meſe ſchueren die beſuckte Boeren/
Dats me lief ſeecker dat de Juffer ſoo veul verſtant// het
Datſe de Boer ſijn Ros en Waghen daer voor te pant//het/
Die ſel icker nou gaen koopen of/om ien Appel om ien luer.
M.bartel. Vrient den Boer iſſer al mee duer/
Den Keeckel had rou coop/hy deed hem releveren/
Trouwen by 'tHof niet/maer met ſelf te practiſeren/
Een looſe vont/en die ſoo wel als ick noch opt heb ghehoort.
Ian Soet. Wat deed hy toch. M.Bart. Hy bleef ſitten voor de Juffers poort?
En verwachteme Joncker die uyt was ter Jacht/
En tegen die doe hy t'huys quam deed hy ſijn klacht/
En bedacht ien loghen/en ſeyde de Juffer ſijn Ros en Wagen hiel.
En bedacht ien loghen/en ſeyde de Juffer ſijn Ros en Wagen hiel.
Om dat het hout ſoo wat krom/ſlim/en niet hiel recht en viel/
De Joncker dat ſoo ien groot ſlodder is/dee dat heel vreemt/
En ſeyd teghen de Juffer ten is geen reen datje daerom ſijn Waghen
(leggen/
neemt/
Hy macht verbeteren/en op ien aer tijt wat meer houts op de Wagen
Daer ſtont de Juffer en keeck by haer neus/en dorſt niet ſegghen/
De Boer liechtet/ick hebber voor by hem gheſlapen.
Ian Soet. Wel dat is ſeker noch een quartier aen me Jonckers Wapen/
Wat ſchelm is dat/'ken hoorde ſulcx nopt mijn leven.
M.bartel. Soo iſter ghegaen/ſe moſt den Boer ſen Ros en Wagen gheven.
Ian Soet. Peſtilency Meeſter Bartel/dat is voor mijn ien aarighe ſaeck.
M.bartel. Ja vrient den Boer iſſer al me deur/hy hiel geen mortighe ſpraeck/
Dan ick/alſoo hy mijn ſijn ongeluck eerſt had komen klaghen/
 Heb

Heb voor de borſten allegaer noch ſorgh gedragen/
Want ick volgde den boer dicht van voor de Ionckers deur/
En ick dreyghde hem met de ſaeck te openbaren aende Procureur.
Waer over hy wacker te beurs teegh/ alſoo't ſyn vermoen// was/
Dat het my aers nerghens dan om ghelt te doen// was/
En terwijl hy vaſt doende was en ſyn ſchat over ſach/
Siet/ ſoo comt me Ioncker van Grevelinckhouſen op het ſlach/
En om dat die niet arghs en zou vermoen/
Wat wy twee daer met malcander hadden te doen/
En om dat het doen om ghelt te tellen qualijck quam te pas/
Dude hy me van ter ſyden in men hangt/ ſyn riem en ſyn Tas/
Die'ck hier onder mijn tabbert dus lang heb bewaert.

I. Soetel. Dat hebje warachtich noch excelent gheclaert/
Dats weer ien ding dat hiel nae me ſin// is/
Luſtich ant tellen/ en ſien we wat daer in// is.

M.bartel. Se weeght al moey. I. So. Aſſe doet/ iſt goud 't wil verbrangt hoopē.

M.Bartel. Tis wat het is we ſellen om 'tghelt gheen langt koopen.

Ian Soet. Voor al niet/ maer by gants vijf-menten/
We moſtent van avont met mekaer gaen leggen op lijf renten.

M. Bartel Nou luſtich aen tellen/ maer mekaer te verclicken// niet.

Ian Soetelaer ſiet watter in is,
en ſeyt.

De duyvel haelt hē in een leeren ſack/ ſo ontvallē hem de ſtickē// niet:
Jae ſietme vry an/ 'tbinne maer ſtientgies/
O bloedt/ wat binnewe oock een viel lieven Heers vrientgies/
Datwe ons dus allegaer van een boer laten bedrieghen:
Hoe ſix hadje dat M. Bartelt/ as een handtvol vliegen.
Is dat ghelt? M.Bar. Tis dat ic niet ſeggen en wil ic bin ſoo bues.

Ian Soet. Wel wat duncktje dats een haer in je nues/
Jae wel hier ſtae we vaſt/ en kijcken een ander maer aen/
En vernement de boeven ſoo zijnwer noch veel quaer aen/
Se willen ons ribſacken: dit is te grof.

M.Bartel. 'k Sette me voeten me leven niet meer op het Hof/
Soo 'tgherucht onder de man quam: maer ick trock uyt den Haegh.

Ian Soetelaer haelt een Tafelboeck voort,
ende ſeyt.

Laet ſien ick moet dit teeckenen/ tis van daegh/
Den vierden Februarij/ by Lichtmis/ ſel ick het onthouwen.

M. Bartel We moſtent niet luyt roepen/ maer ſlænt inde beſte vouwen:
Nou Meſſieurs/ al het den Boer ons gheſpeelt deſe part/
Daerom niet te treuren/ gaen we drincken de ſwarichept vaut hart:
Kom/ com Roskam/ gaewe daerſe ons eens ſchencken.

Ian Soet. Ten mach mijn niet bueren. M.Bart. Dat ken ick wel dencken:
Hadt het maer wijncoop gheweeſt op den Boer ſijn Tas.

Ian Soet. Alſt vry lach is comtet mijn altijdt wel te pas:
Daerom alſje een doſjen weet/ ontbietme/ 'kſelme laten bueren.

M.Bar-

M.Bartel gaet binnen, Ian Soetelaer blijft alleen buyten, ende seyt.

O bloedt/ dit is te schoon/ zou ick dit swyghen/ neen/ neen/ lueren/
Soo haer te laten mompen van een boer/ van een Dijcker:
Siet daer gae ickje tyen terstont nae een Rederijcker/
Diemeder een Lietgien of maeckt voor een paer blancken/
Hier woonter een/ as ic die een dubbeltgen gheef/ sal hy me bedancke͂/
Tis sulcken Gheest/ hy seltme aerdigh dichten/
Tis een van de principaelste/ die de Haeghsche Camer stichten/
'k Selder aenkloppen/ en vertrecken hem dit stick.

Ian Soetelaer clopt, de Rederijcker seyt, binnen zijnde, aldus.

Wie clopt daer? I.Soet. Doet op al vrient maer ick:
Knap as een man doet op/ hier is ghelt voor je te winnen.

Rederijcker comt en seyt.

Soo eelen Baes/ benje daer/ wel Koskam com binnen:
Comt: wat hebje te segghen/ dit buyten duer staen verdrietge.
Ian Soet. Niet/ niet/ je moet me terstont gaen maken een Lietge/
Van een pots/ die daer ghebuert is van een Joffer en een Boer.
Rederijc. Mit een veegh/ seght maer hoe de Joffer met hem voer/
Terstont sal ickje gaen setten de saeck int dicht/
Maer laet ons in huys gaen uyt het volcx ghesicht/
Op datse niet vermoen upt wiens koker dat het comt.

Twee jonghens comen uyt vermomt, met een Rommelpot eenen blaes aen een stock: den Redenrijcker haer siende, seyt voort:

Wel te pas comen hier een deel Vastelavonts Sanghers vermomt/
Die mochtjet laten singhen voor wat nieus op de straet:
Doet toe de duer/ en seghtme hoe 'tspraeckje gaet.

Dese twee jonghens comen spelen op de Rommelpot en Snaer, en singhen voor eenige dueren:

Geeft my een pancoeck upt de pan/ ho man ho.
en soo voort: Ian Soetelaer comt daer naer uyt met het lietgen inde handt, ende seyt daer in siende, aldus:

Aerdigh byget/ terstont most dit door de heele stadt// wesen.
Jonghe/ Jonghe/ hoort wat/ kenje wel wat// leesen/
'k Heb hier een nieu lietge/ dat zou ickje gheven.
Ionghen. Jae'ck mannetgen ist aers wat perfect gheschreven.
Ian Soet. Kijck een reys/ tis hiel moy/ maer kenje wel singhen.
Ionghen. Souwe niet singhen connen/ dat benne me dinghen/
We maet dierf singhen teghens yemant om prijs.
Ian Soet. Jae maer Jonghen dit is al een nieuwe drollighe wijs:
'k Selse wel iens nuerpen/ sing jeise dan naer.

 Ian

Ian Soetelaer begint de wijs vant lietge, te muerien de jonghe seyt.

He/die wijs kon we maet wel over een jaer

Ey mannetgen geefje ons dat lietgen we wetent je danck.

I. Soetel. Ick geef je't lietgen/en hou daer elck noch een blanck/

Gaet singhen terstont voor de duer vande Ioncker/

Ick selje hier blyven staen wachten int doncker/

En hooren je singen/ast uyt is komt dan weer by me.

Ionghen. We sellent je wel lustich gaen klaren sonder lyme.

Ian Soetelaer gaet wat aen d'een syde, de jongers gaen voorde duer vanden joncker en beginnen te singhen.

En boerman had een domme sin,
Daer op schafte hy sijn gewin,
Het voer een boer uyt weye,
Hy brocht sijn Heer een voeder hoy,
Sijn vrou de koele meye.

De boerman op de hove tradt,
De vrou op hooger tinnen lach,
Sy lach op hoogher saele,
Mocht ick een korten wijl by u sijn,
Ick gaf u mijn ros mijn waghen.

De vrou de reden soo haest vernam,
Sy liet den boerman comen aen
Soo heymelijck en stille,
In een kleyn duyster kamerkijn,
Daer deede sy twee haer wille.

Doen hy sijn willetgen hadde gedaẽ
Den boer most vande kamer gaen,
En hy bestont te klaghen,
Ick segh dat het een als het ander is,
Mijn rout mijn ros, mijn waghen.

De Heer quam van der jacht gereen
Hy hoorde den boerman klaghen seer,
Hy hoorde den boerman klaghen,
Ghy segt dat het een als het andet is,
De waerheyt wilt mijn ghewaghen,

Den boer had haest een loogẽ bedocht
Ic had een voederken houts gebrocht,
Daer was een krom hout onder,
Ic seg dat het krom alst rechte brandt,

Alst

Alſt by de vier can koomen,

Hierom was u vrou op mijn ſoo gram
Dat ſy mijn ros mijn waeghen nam,
Om ſulcke kleyne ſchulde,
Ick bid u lieve Heere mijn,
Verwerft mijn u vrou haer gulde.

De Heer ginc voor ſijn vrouwe ſtaen
Wat heeft u den ſchamelen boer gedaẽ
Schaemt ghy u niet de ſonde.
Geeft hem ſijn ros ſijn waghen weer,
Laet hem varen tot ſijn kinderen.

Rijt heene rijt heene goet boerman
Het éerſte ſal u vergeven ſijn, (mijn
Rijdt heene dijnder ſtraten,
En komt ſoo weder als ghy meucht,
Brengt ons dat krom houtjvaecke.

Den boerman over der heyde reedt,
Hy hief op en ſanck een liedt,
Hy ſanck met luyder keele,
Ick heb mijn krom houdt wel verkoft
En al tot myne wille.

'tLiedtgen uyt ſijnde, comt Ian Soetelaer voor den dach,
ende ſeyt als volcht.

Wat ſegje vande lecker/dat was de rechte ſlach/
Hooꝛt ſulcken pots ſeecker niet te komen dooꝛ den dach/
Al waert me ſelven ghebuert 'kſout niet kennen heelen/
Neen ick ſeecker / al ſoudender de Rederijckers een ſpul of ſpeelen/
Want tis recht een ding om 'tvolck te vertoonen/
Daer in men gewaer werdt hoe die rabauwerp ſijn ſelfs kan loonen/
En dat die die een ander meent te bedꝛieghen dooꝛ ſijn liſt/
Van die hy meent te bedꝛieghen/bedꝛoghen wert eer hy't giſt.

Teghen de Sangers ſeyt Ian Soetelaer, nu voort aldus.

As een man gaeuwe wech eer dattet de luy mercken/
Maer paſt datje moꝛghen om dees tijt hier weer bent by de wercken.

Injuria ulciſcenda obliuione fecit.

S. Coſter.

Z